

Petrescu Ștefania, coordonator
Cristescu Corina, Lazăr Corina, Matei Carmen, Stoica Camelia, Vasile Brîndușa,
Șologon Mariana, Lupu Simona, Dinu Monica-Lucia, Moise Alina, Sîrbu Cristina, Dragomir Iulia,
Alexandrescu Dorina, Nica Georgiana, Graur Aurel, Covaci Luiza

ISBN 978-973-0-36705-8

CAIETUL PROFESORULUI

Noțiuni de teorie BULLYING

Ștefania Petrescu, coordonator

Cristescu Corina,
Lazăr Corina
Lupu Simona
Matei Carmen
Șologon Mariana
Stoica Camelia
Vasile Brîndușa

prof Gr.I, Director Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Director adj.Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Dr. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Tehnoredactare: Alina Moise prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Exemple de bune practici BULLYING

Ștefania Petrescu, coordonator

Alexandrescu Dorina
Covaci Luiza
Dinu Monica Lucia
Dragomir Iulia
Graur Aurel
Moise Alina
Nica Georgiana
Petrescu Ștefania
Sîrbu Cristina

contabil șef, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
secretar șef, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești
prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Tehnoredactare: Cristina Florica Sîrbu prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Ploiești, 2022

ISBN 978-973-0-36705-8

CAIETUL PROFESORULUI

Teorie - Bullying

Ploiești, 2022

CAIETUL PROFESORULUI

Noțiuni de teorie BULLYING

Ștefania Petrescu, coordonator

Cristescu Corina,

Lazăr Corina

Lupu Simona

Matei Carmen

Șologon Mariana

Stoica Camelia

Vasile Brîndușa

prof Gr.I, Director Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Director adj. Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Dr. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Tehnoredactare: Alina Moise prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Ploiești, 2022

CUPRINS

Ce este bullyingul?	4
Legislatie antibullying în românia și în europa	10
Dezvoltarea socială și emoțională modalitate de prevenire a bullying-ului în școli	19
Comportamentele conflictuale cu semenii	23
Actori implicați în prevenirea bullying-ului	27
Cum vorbim și cum acționăm în raport cu actele de violență și/de bullying?	30
Cum asimilăm experiențe culturale și de viață?	
Model proiect antibullying	36

CE ESTE BULLYINGUL?

prof. Lazăr Corina Roxana

Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Bullyingul (din englezescul „to bully”, care înseamnă a tiraniza, a intimida, a agresa, a brutaliza) nu se referă doar la agresiuni de natură fizică.

➤ Iată ce **forme** mai poate îmbrăca acesta:

- **Atacuri verbale.** „Fetele pot avea o vorbire foarte agresivă”, spune Celine, care are 20 de ani. „N-am să uit niciodată cum mă porecleau și ce-mi spuneau. M-au făcut să mă simt lipsită de valoare și respinsă. Aș fi preferat să-mi învinețească un ochi decât să-mi vorbească astfel.”
- **Excludere socială.** „Colegii de școală au început să mă evite”, mărturisește Haley, care are 18 ani. „La prânz, se așezau la masă în așa fel încât să nu lase loc și pentru mine. Un an întreg am mâncat singură și am plâns.”
- **Cyberbullying.** „Apăsând doar câteva taste de computer, îi poți distruge cuiva reputația — sau chiar viața. Pare o exagerare, însă se poate întâmpla”, spune Daniel, care are 14 ani. Cyberbullyingul implică și trimiterea de fotografii sau mesaje compromițătoare cu ajutorul mobilului.

➤ **De ce recurg unii la bullying?**

- **Ei înșiși au fost cândva tiranizați.** „Mă săturasem să fiu bătaia de joc a colegilor, prin urmare am început și eu să-i terorizez pe alții, ca să fiu acceptat”, recunoaște un tânăr pe nume Antonio. „Mai târziu, privind în urmă, mi-am dat seama cât de greșit mă comportasem.”
- **Au avut modele negative.** „De multe ori, tinerii care recurg la bullying îi tratează pe alții . . . așa cum i-au văzut pe părinții lor, pe frații lor mai mari sau pe alți membri ai familiei tratându-i pe alții”, scrie Jay McGraw în cartea sa Life Strategies for Dealing With Bullies.

Au un aer de superioritate, în realitate fiind nesiguri de ei. „Copiii care îi tiranizează pe alții au un aer de superioritate, care maschează adesea răni afective adânci și un sentiment de incompetență”, afirmă Barbara Coloroso în cartea sa The Bully, the Bullied, and the Bystander.

➤ Cine sunt țintele preferate ale agresorilor?

- **Singuraticii.** Unii tineri cărora le lipsesc aptitudinile sociale se izolează și devin ținte ușoare ale acestor agresori.
- **Tinerii considerați diferiți.** Unii ajung ținta bullyingului din cauza înfățișării, a rasei ori a religiei sau chiar a unei dizabilități, de fapt din cauza oricărui aspect de care un bully s-ar putea lega.
- **Tinerii cărora le lipsește încrederea de sine.** Un bully îi observă imediat pe cei ce au o părere negativă despre propria persoană. Întrucât nu ripostează, aceștia ajung de regulă țintele preferate ale unui astfel de tiran.

➤ Ce poți face dacă ești victima bullyingului?

- **Nu reacționa.** „Cei ce tiranizează vor să știe că au reușit să te facă să te simți un nimeni“, spune o tânără pe nume Kylie. „Dacă nu reacționezi, își pierd interesul.“ „Cel înțelept își păstrează spiritul calm până la capăt“
- **Nu răspunde cu aceeași monedă.** Răzbunarea nu va face decât să agraveze problema, nu să o rezolve. „Nu întoarceți nimănui rău pentru rău“
- **Nu căuta necazul cu lumânarea.** Pe cât posibil, evită oamenii și situațiile care ar putea favoriza bullyingul
- **Încearcă să răspunzi într-o manieră neașteptată.** „Un răspuns blând îndepărtează furia“
- **Folosește-ți umorul.** Dacă un bully te face gras, ai putea pur și simplu să ridici din umeri și să zici: „Aș putea da jos câteva kilograme!“.
- **Pleacă.** „Tăcerea arată că ești matur și că ești mai puternic decât persoana care te hărțuiește“, spune Nora, care are 19 ani. „Dovedești că ai stăpânire de sine, ceea ce agresorului îi lipsește.“
- **Clădește-ți încrederea de sine.** „Agresorii observă când nu ești relaxat, spune o fată pe nume Rita, și profită de ocazie ca să distrugă și urma de încredere de sine pe care o mai ai.“
- **Vorbește cu cineva.** Potrivit unui sondaj, peste jumătate dintre victimele cyberbullyingului nu vorbesc cu nimeni despre ce se întâmplă, probabil din cauza rușinii (îndeosebi în cazul băieților) sau

de frică să nu o pătească mai rău. Dar nu uita, tocmai pe asta mizează agresorii. Faptul de a vorbi cu cineva este primul pas spre a pune capăt coșmarului.

„Evită locurile și situațiile în care poți ajunge o țintă ușoară a agresorilor. Și nu uita că și ei au problemele lor. Dacă vei ține cont de asta, cuvintele lor nu te vor răni atât de mult.“

„Fii sigur pe tine! Să nu-ți fie frică să-ți susții punctul de vedere. Mulți tirani dau înapoi când observă că nu le permiți să te domine și că nu ți-e teamă.“

Chestionar privind agresivitatea în școală adresat elevilor

1. Menționați 5 cauze care generează comportamente agresive.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Dintre formele de agresivitate de mai jos alegeți trei care considerați că sunt cel mai des întâlnite la noi în școală:

- Lovirea unui coleg;
- Lovirea unui obiect;
- Intimidarea;
- Cuvinte obscene;
- Injurii, jigniri;
- Amenințarea;
- Refuzul îndeplinirii sarcinilor, activităților;
- Gălăgie, indisciplină;

3. Indicați trei tipuri de măsuri ce se pot lua în scopul reducerii comportamentelor agresive.

.....

.....

.....

4. Expunerea frecventă la violență poate induce la oameni o insensibilitate la violență:

a) da;

b) nu.

5. Credeți că vizionarea frecventă de filme și programe T.V. saturate de agresivitate influențează conduita persoanelor care se comportă agresiv:

a) da;

b) nu.

6. Să presupunem că nu ar exista decât filme cu personaje pozitive și acțiuni bune. Credeți că ar mai exista violență în lumea contemporană?

a) da;

b) nu.

7. Ați asistat în școală la scene de violență? Dacă da în ce au constat acestea?

.....
.....
.....

8. Ați fost vreodată victima unui comportament agresiv, în școală? Dacă da în ce a constat acesta?

.....
.....
.....

9. Ați primit vreodată observații din partea profesorilor, colegilor din cauza comportamentului neadecvat pe care l-ați avut?

a) da;

b) nu.

10. Ierarhizați următoarele comportamente agresive ale profesorilor, în funcție de frecvența lor, pe o scală de la 1 la 7 (locul întâi ocupându-l comportamentul cel mai frecvent, iar locul 7 comportamentul cu frecvența cea mai mică):

- tonul ridicat;

- evaluarea neobiectivă;

- intimidarea;
- jignirea;
- cuvintele amenințătoare;
- lovirea;
- excluderea de la ore.

Obs. Dacă nu s-a întâmplat niciodată , menționați acest lucru.

Jocuri de rol și exerciții practice de modelare comportamentală

1. „Emoții” - Se recomandă să se realizeze în cadrul unui program de dezvoltare a abilităților emoționale și sociale;

Scop: Să numească trăiri emoționale cât mai variate.

În cadrul acestei activități copiii vor identifica variate trăiri emoționale care sunt în mod uzual cuprinse sub eticheta “mă simt bine” sau “mă simt rău” și vor exersa numirea lor corespunzătoare.

Materiale: Planșe cu principalele trăiri emoționale;

Scenarii (secvențe de texte literare în care personajul are o anumită trăire emoțională; aceste scenarii pot fi alese astfel încât să fie adecvate intereselor și vârstei participanților);

Ziare,reviste; Foarfeci; Lipici; Cartoane.

Desfășurare: elevii sunt invitați să spună pe rând cum se simt. Fiecare copil va numi o emoție (se poate remarca faptul că cel mai frecvent mod de exprimare a emoțiilor este “bine” sau “rău”). Este prezentată planșa cu principalele trăiri emoționale. Fiecare copil trebuie să descrie ultima situație în care s-a simțit:

1. Vesel
2. Furios
3. Speriat
4. Trist.

Copiii sunt împărțiți în grupe de câte 4-5 persoane. Fiecare grup primește un scenariu în care este prezentată o situație. Sarcina lor este aceea de a identifica și de a numi trăirea emoțională a personajului.Fiecare grup primește sarcina de a realiza un colaj de imagini care prezintă trăirea emoțională a personajului din scenariu.

2. „Ghid de utilizare a prietenilor”

-Se recomandă să se realizeze în cadrul unui program de dezvoltare a abilităților emoționale și sociale;

Scop: Operaționalizarea conceptului de prietenie.

Desfășurare: Tinerii sunt rugați să scrie, în echipe de 3-5 persoane, sfaturile pe care i le-ar da unui extraterestru adolescent care sunt începători în inițierea și menținerea relațiilor de prietenie pe Pământ. Ideile echipelor se centralizează și se realizează un ghid de utilizare a prietenilor. Puncte de discuție:

1. Ce înseamnă să fii prieten/ prietenă cu cineva? Cum ne alegem prietenii?
2. Cum inițiem o relație de prietenie?
3. Cum menținem o relație de prietenie?
4. Putem avea prieteni de sex opus? Cum ne comportăm într-o astfel de relație?
5. Ce așteptăm de la un prieten? Dar de la o prietenă?
6. Cum ne poate ajuta un prieten într-o situație – problemă?

LEGISLATIE ANTIBULLYING ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN EUROPA

Prof. Carmen Matei

Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Legislația românească privind problemele de agresivitate și violență (excluzând procedurile de control penal) s-au concentrat mai ales pe școală și familie.

La nivel de strategie națională, Ministerul Educației și Ministerul Muncii sunt responsabile pentru aplicarea legilor și reglementărilor naționale în parteneriat cu instituții naționale sau locale.

- Convenția Internațională privind Drepturile Copiilor, ratificată de România în anul 1990 (prin legea 18/1990)
- O.U.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 272/2004 protejează și promovează drepturile copilului (republicată și actualizată în anul 2016)
- Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul ministrului educației naționale nr. 1.409/2007*) privind aprobarea Strategiei pentru reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal al României, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare;
- HG. nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei – cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în

familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;

- Legea nr. 30/2016 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice;(Convenția de la Istanbul)
- HG. nr. 1156/2012 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017;
- Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 125/2016 privind aderarea României la Centrul european pentru interdependență și solidaritate mondială, creat prin Rezoluția (89)14, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 21 octombrie 1993
- Hotărârea Guvernului nr. 365/2018 pentru aprobarea Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021
- Legea nr 178/2018 de modificare si completare a Legii 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați,
- HG. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal;
- LEGE Nr. 174/2018 din 13 iulie 2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie
- Hotărârea Guvernului nr 978/2015 din 16 decembrie 2015privind aprobarea standardelor minime de cost pentru serviciile sociale și a nivelului venitului lunar pe membru de familie în baza căruia se stabilește contribuția lunară de întreținere datorată de către susținătorii legali ai persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale
- Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare; Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale;
- Legea 221/2019 pentru prevenirea violentei psihologice in scoli

- ORDIN nr. 4.343/2020 din 27 mai 2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1[^]1), art. 56[^]1 și ale pct. 6[^]1 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică – bullying

Legislația europeană propune recomandări- strategii la nivel comunitar:

- - Directiva 2012/29/EU a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 25 Octombrie 2012 care stabilește standard minime a drepturilor, suportul și protecția victimelor actelor criminale.
- Directiva 2011/92/EU a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 13 Decembrie 2011 privind combaterea abuzurilor sexuale și a exploataării sexuale a copiilor , ca și pornografia infantile.
- - Directiva (EU) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 11 May 2016 privind procedura de siguranță pentru copii care sunt suspecți sau acuzați în situații de crimă
- Decizia cadru a Consiliului 2008/913/JHA din 28 Noiembrie 2008 despre combaterea formelor de rasism și xenofobie prin intermediul dreptului penal
- - Regulamentul (EU) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului Europei din 27 Aprilie 2016 privind protecția privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date

Consiliul Europei a încercat să pună în aplicare un „contract” negociat. În 2004, a lansat o Chartă : „Școli democratice fără violență”. Acesta a fost întocmită de delegații elevilor și adoptată apoi printr-un referendum electronic cu elevii de la 82 de școli din 19 țări din Europa, printre care și România.

OMEC 4343/ 2020 NORME METODOLOGICE de aplicare a prevederilor la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică - bullying

CAPITOLUL I - Definiții operaționale

Violență psihologică - bullying este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate

împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni

Violență fizică se realizează prin atingeri/ contacte fizice dureroase, exercitate de un preșcolar/elev asupra unui alt copil sau grup de copii, intimidare fizică îndreptată asupra victimei, distrugerea unor bunuri personale care aparțin victimei- împins, trasul de păr, răsucirea brațelor, contuzii, arsuri, bătăi, lovituri cu pumnul, cu palma sau cu piciorul, aruncarea în victimă cu diverse obiecte, izbirea de pereți, utilizarea unor obiecte ca arme

Violență psihologică cibernetică sau cyberbullyingul constă în acțiuni care se realizează prin intermediul rețelelor de internet, calculator, tabletă, telefon mobil și poate cuprinde elemente de hărțuire online, alături de un conținut ilegal și/sau ofensator care se referă la orice comportament mediat de tehnologie identificat în spațiul de social-media, website-uri, mesagerie. Această formă de violență nu se limitează la comportamente repetate de tip: mailuri, postări, mesaje, imagini, filme cu un conținut abuziv/ jignitor/ ofensator, aceasta însemnând, de asemenea, și excluderea deliberată/ marginalizarea unui copil în spațiul online, spargerea unei parole de cont personal de e-mail, derulate pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online

Abuzul emoțional constă în expunerea repetată a unui copil la situații al căror impact emoțional depășește capacitatea sa de integrare psihologică. În această situație, abuzul emoțional vine din partea unei persoane care se află în relație de încredere, de răspundere sau de putere cu copilul. Ca modalitate concretă, o situație de abuz emoțional poate îmbrăca formă de

- umilire verbală și/sau nonverbală,
- intimidare,
- amenințare,
- terorizare,
- restrângerea libertății de acțiune,
- denigrarea,
- acuzațiile nedrepte,
- discriminarea,
- ridiculizarea

- alte atitudini ostile sau de respingere față de copil.

Dacă abuzul emoțional este repetitiv și susținut, acesta poate conduce la afectarea diverselor paliere ale psihicului copilului, precum structura de personalitate, afectele, cognițiile, adaptarea, percepția, devenind abuz psihologic, care are consecințe mai grave și pe termen lung asupra dezvoltării copilului;

Violență sexuală, ca formă posibilă a violenței psihologice - bullying, constă în comentarii degradante cu conotații sexuale, injurii, propuneri indecente făcute victimei, atingeri nepotrivite;

Comportamentul agresiv - tip de comportament al unui elev, orientat în sens ofensator, umilitor sau distructiv, care provoacă daune morale, psihologice și/sau materiale unui alt copil sau grup de copii;

Elevul/a-victimă este copilul care a suferit un prejudiciu ori o atingere a vieții, a sănătății sau a integrității sale psihice și/sau fizice, ca urmare a unei fapte de violență săvârșite de altcineva, copil sau adult;

Elevul/a martor se referă la elevul/eleva care a suferit indirect un abuz emoțional și/sau psihologic, asistând la o situație de violență asupra unui alt copil;

Semnalarea unei situații de violență este procesul prin care o situație de acest gen, manifestată asupra unui copil, este adusă la cunoștința autorităților abilitate să ia măsuri în interesul atât al copilului victimă sau martor, cât și al copilului cu un comportament agresiv, urmând ca acestea să asigure sau să faciliteze accesul la servicii specializate, în vederea reabilitării stării de sănătate fizică și psihică;

Echipa multidisciplinară și interinstituțională este echipa formată din diferiți profesioniști, precum cadrul didactic, consilierul școlar, cadrul medical din unitatea de învățământ, asistentul social, medicul de familie, medicul specialist, polițistul, magistratul ș.a., aflați în relație directă cu copilul și au responsabilitatea de a realiza, fiecare în parte, activități specifice în interesul superior al copilului;

Managementul de caz este un proces care implică parcurgerea de către o echipă multidisciplinară și interinstituțională a unor etape de lucru interdependente, precum identificarea, semnalarea, evaluarea inițială, evaluarea detaliată, planificarea serviciilor specializate și de sprijin, furnizarea serviciilor și intervențiilor, monitorizarea și reevaluarea

periodică a progreselor înregistrate, a deciziilor și a intervențiilor specializate, precum și etapa de

CAPITOLUL II - Mecanismul de intervenție în prevenirea și combaterea bullyingului din unitățile de învățământ

- **ANEXA 1 - PREVENIREA bullyingului și a cyberbullyingului în unitățile de învățământ preuniversitar- Implementarea planului antibullying, la nivelul fiecărei unități școlare**

- a) activități de **informare și conștientizare asupra fenomenului de bullying pentru personalul școlii, copii și părinți;**
- b) **măsuri de comunicare și informare internă, la nivelul unității de învățământ, cu privire la procedurile de prevenire, identificare, raportare și intervenție a situațiilor de bullying în spațiul școlar;**
- c) **proceduri de intervenție în situațiile de violență psihologică - bullying;**
- d) **responsabilizarea cadrelor didactice în scopul intervenției imediate în cazurile de bullying semnalate sau identificate;**
- e) **organizarea unor activități, precum concursuri, teatru forum ș.a., în scopul încurajării respectării valorilor și misiunii declarate a școlii, participarea la identificarea, medierea sau raportarea situațiilor de bullying;**
- f) **atragera părinților în participarea la dezbateri și sesiuni de informare cu privire la bullying;**
- g) activități de **măsurare a impactului acțiunilor** cuprinse în planul antibullying și a eficienței grupului de acțiune;
- h) orice alt tip de activitate care are **scopul de a preveni**

Semnele evocatoare de violență asupra unui copil și simptomele care pot fi observate de către un profesionist avizat și care pot ridica un semnal de alarmă, mai ales când nu pot fi explicate sau justificate de către copil și de către părinții săi/persoana de îngrijire/reprezentantul legal, pot fi:

- a) **dificultăți de concentrare;**
- b) **scăderea randamentului școlar, absenteism/ abandon școlar;**
- c) **neglijență în îndeplinirea sarcinilor și incapacitate de a respecta un program impus;**

- d) tulburări de comportament, de tipul: apatie, iritabilitate, impulsivitate, agresivitate, minciună, fuga de acasă, furtul, consumul de alcool, de droguri, fără a se limita la acestea;
- e) tulburări de somn, de tipul: insomnii, somnolență, somn agitat, coșmaruri;
- f) tulburări de alimentație, de tipul: anorexie, bulimie;
- g) autostigmatizare, autoculpabilizare;
- h) ticuri, de tipul: clipit, rosul unghiilor;
- i) enurezis, encoprezis;
- j) dificultăți în relaționare și comunicare;
- k) stări depresive, uneori cu tentative de suicid;
- l) persistența unor senzații olfactive sau cutanate obsedante;
- m) modificarea rapidă a dispoziției afective;
- n) comportament sexual inadecvat vârstei;
- o) prezența unei sarcini nedorite;
- p) vânătăi, leziuni, arsuri, hemoragii, fracturi și altele;
- q) teama incontrolabilă de persoane de sex masculin, în cazul fetelor.

Cadrele didactice din unitățile de învățământ au în vedere:

- a) **identificarea timpurie a elevilor vulnerabili** la acțiuni de tip bullying;
- b) **identificarea timpurie a elevilor cu risc de dezvoltare a comportamentelor agresive**, a elevilor cu potențial violent și a cauzelor care pot determina manifestări de tip bullying;
- c) **valorificarea intereselor, aptitudinilor și a capacității elevilor**, prin diferite activități școlare și extrașcolare, pentru a preveni manifestări problematice de tip bullying;
- d) **implicarea consiliului școlar al elevilor** în proiectarea și derularea de activități de prevenire și reducere a manifestărilor de tip bullying;
- e) **colaborarea cu părinții** și, după caz, cu asociația părinților din unitatea de învățământ și informarea părinților cu privire la serviciile pe care le poate oferi școala în scopul prevenirii acțiunilor de tip bullying și ameliorării relațiilor părinți-copii și copii-copii, prin consiliere psihologică, psihoterapie, mediere, cu implicarea în astfel de activități a personalului specializat, din școală sau de colaboratori psihologi;
- f) **colaborarea unității de învățământ cu părinții elevilor** cu potențial comportament agresiv, implicați în acțiuni de tip bullying, pentru a găsi și aplica soluții pentru prevenirea bullyingului;
- g) identificarea unor părinți-resursă care să se implice în activitățile de prevenire;

- h) **inițierea unor programe destinate părinților**, centrate pe conștientizarea, informarea și formarea cu privire la dificultățile de adaptare a copiilor la mediul școlar și la diferite aspecte ale acțiunilor de tip bullying, forme, cauze, modalități de prevenire, parteneri;
- i) **semnalarea către autoritățile competente a cazurilor** de familii cu un comportament abuziv față de copii;
- j) **colaborarea unităților de învățământ cu autorități și instituții cu responsabilități în prevenirea și combaterea violenței asupra copilului, inclusiv a violenței psihologice - bullying**, precum Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului de la nivelul fiecărui județ și sector al municipiului București, poliție și organizații neguvernamentale;
- k) **inclusiunea, pe agenda întâlnirilor organizate la nivelul unităților de învățământ**, în cadrul consiliului de administrație, consiliului profesoral, consiliului școlar al elevilor, comitetului de părinți sau asociațiilor de părinți, a unor **teme legate de acțiunile de tip bullying și cyberbullying**, care să aibă ca scop conștientizarea dimensiunii fenomenului și analiza formelor, a actorilor și a cauzelor situațiilor de la nivelul instituției respective;
- l) **inițierea de programe care să răspundă unor situații specifice unității de învățământ** respective, identificarea riscurilor, în contextul concret al școlii, care pot genera situații de violență psihologică - bullying, cu implicarea activă a elevilor ca actori și ca parteneri-cheie;
- m) **constituirea, la nivelul unității de învățământ, a unor structuri cu rol de mediere**, care să contribuie la identificarea surselor de conflict. Aceste structuri/grupuri de inițiativă ar trebui să fie formate dintr-un nucleu de elevi, cadre didactice și părinți;
- n) **dezbateri, în timpul orelor de consiliere și dirigiență, a situațiilor de tip bullying și cyberbullying** petrecute în școală și încurajarea exprimării opiniei elevilor privind aceste situații și posibile căi de soluționare, precum și încurajarea elevilor de a participa activ la toate deciziile care îi privesc;
- o) **valorificarea temelor relevante pentru problematica bullyingului și a cyberbullyingului**, care se regăsesc în curriculumul diferitelor discipline școlare, cuprinzând drepturile și îndatoririle individului, libertate și normă/regulă de comportament, empatia, decizia și consecințele deciziei, abilitățile sociale, fără a se limita la acestea, prin utilizarea unor strategii activ-participative, studiu de caz, joc de rol, analiză critică a mesajelor audiovizuale de tip bullying și cyberbullying, problematizare și altele, care să conducă la conștientizarea și dezvoltarea unei atitudini critice a elevilor față de problematica bullyingului;

p) derularea unor **programe și activități extrașcolare** pe tema combaterii bullyingului: jocuri, concursuri, expoziții tematice, întâlniri cu specialiști care să prezinte în mod interactiv teme legate de bullying și cyberbullying, la care să participe elevi, cadre didactice și părinți;

q) inițierea unor **programe de sensibilizare a comunității** privind fenomenul de bullying școlar, cu aportul tuturor actorilor sociali;

r) **implicarea cadrelor didactice în campanii și programe în domeniu**, aflate în derulare la nivel național.

- **ANEXA 2 - Combaterea bullyingului și a cyberbullyingului în unitățile de învățământ prin intervenție integrată, prin identificare și semnalare**
 - **FIȘA DE IDENTIFICARE a violenței psihologice - bullying în mediul școlar**
 - **FIȘA DE SEMNALARE**
- **ANEXA 3 - Crearea și funcționarea grupului de acțiune antibullying în unitățile de învățământ preuniversitar**
- **ANEXA 4 - INFO GRAFICUL-INSTRUMENT PENTRU ÎNVĂȚARE Intervenția cadrelor didactice în situațiile de bullying din unități de învățământ*)**

Bibliografie:

ISE, UNICEF, MEC - Violența în școală. Editura Alpha MDN, București, 2006

- <https://anes.gov.ro/legislatie-nationala-egalitatea-de-sanse>
- <https://civiclabs.ro/ro/byproducts/legislatie-privind-combaterea-violentei-domestice>
- <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/protectie-impotriva-violentei/prevenirea-violentei-in-scoala>
- https://www.europarl.europa.eu/workingpapers/soci/pdf/108_en.pdf
- <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/c30e4089-e975-4aa8-840a-a80944f4e486/O3%20-%20Baseline%20study%20on%20Bullying%20-%20v0.6.pdf>

DEZVOLTAREA SOCIALĂ ȘI EMOTIIONALĂ MODALITATE DE PREVENIRE A BULLYING-ULUI ÎN ȘCOLI

Prof. Simona Lupu

Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Municipiul Ploiești

SCOALA este un mediu de educație care dezvoltă competențe emoționale și sociale elevilor având la bază un sistem de valori, ea trebuie să asigure un climat de muncă sigur și benefic pentru pregătirea lor profesională și dezvoltare personală. În acest sens cultura organizațională și politicile instituției conțin obiective și măsuri pentru diminuarea/eliminarea acțiunilor de bullying în funcție de intensitatea la care se manifestă fenomenul. Măsurile de prevenire contribuie la diminuarea și izolarea acțiunilor de bullying, având impact mare în eliminarea fenomenului.

Măsuri de prevenire

1. Informarea elevilor și personalului școlii despre consecințele negative ale bullying-ului;
2. Limitarea interacțiunilor între elevii agresori;
3. Identificarea și promovarea unor modele de comportament pozitiv la nivelul școlii/ clasei;
4. Recompensarea comportamentelor pozitive și aplicarea de măsuri adecvate pentru actele de bullying
5. Informarea elevilor și personalului privind procedura de raportare a actelor de bullying, care trebuie să fie un proces anonim.

Informații privind bullying-ul

- Bullying-ul nu este tolerat în această școală și nu este acceptat;
- Violența generează violență, problemele se rezolvă prin COMUNICARE;
- Este important să ai un comportament adecvat și să raportezi când vezi sau auzi despre o situație de intimidare;
- Împreună putem preveni și opri intimidarea.

Informații pentru agresori

- Fiecare elev/coleg merită să fie tratat cu respect;
- Problemele pot fi rezolvate și prin COMUNICARE nu prin violență;
- Bullying-ul te rănește, provoacă pierderea prieteniei este un exemplu rău pentru ceilalți;
- Cere ajutor adulților dacă te simți furios, supărat și nu te angrena în violență;

Informații pentru victime

- Fii calm, afirmativ! sau părăsește locul;

- Nu răspunde la agresiune prin cedare, supărare și nu da înapoi;
- Cere ajutorul unui adult, te poate ajuta să găsești soluții pentru a răspunde la intimidare.

Informații pentru martori ai unei agresiuni

- Implicarea martorilor face diferență. Fiecare elev trebuie să ia atitudine și apere victima. Cere agresorului să înceteze;
- Nu sprijini agresorul, nu râde, nu tachina sau hărțui victima. Această atitudine poate descuraja agresorul.
- Ajută victima să se îndepărteze, agresiunea poate înceta;
- Include victima în activități, încurajează-o să vorbească cu un adult și spune-i că îți pare rău de ce s-a întâmplat.

Reguli pentru a ghida activitatea în școală

- Nu agresăm colegii;
- Ajutăm colegii agresați;
- Implicăm în activități colegii care sunt excluși;
- Informăm un adult.

Activitate practică pentru descurajarea bullying-ului

Pasul 1. Repartizarea unui timp de 20-30 min pe întâlnire și stabilirea regulilor de bază cu întreaga clasă.

Pasul 2. Colectarea și afișarea ideilor elevilor prin tehnici interactive care încurajează exprimarea. Nu se permite ridiculizarea ideilor de către ceilalți elevi prin tonalitate și limbajul corpului.

Pasul 3. Sarcina cadrului didactic este de a încuraja discuțiile astfel încât să participe toți elevii, de a modera discuțiile pentru evitarea derapajelor.

Pasul 4. Formularea soluțiilor și a modului de aplicare pentru rezolvarea problemei.

Studiile arată că tinerii reacționează puternic la situațiile provocatoare, experimentează emoții negative mai des decât copiii sau adulții¹ și trec rapid de la o stare emoțională la alta. Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning(CASEL) prezintă învățarea socială și emoțională(social and emotional learning sau SEL) ca fiind procesul complex prin care copiii și adulții achiziționează și aplică în mod eficient cunoștințe, atitudini și abilități necesare pentru a înțelege și a controla emoții, pentru a stabili și a atinge obiective personale, pentru a arăta și a simți

¹ Opre, Adrian (coord) Dezvoltare socială și emoțională-Ghid pentru licee

empatie față de ceilalți, pentru a stabili și a menține relații pozitive cu ceilalți și pentru a lua decizii responsabile (CASEL, 2012).

COMPETENȚE ELEVI

INTELIGENȚĂ EMOȚIONALĂ	ABILITĂȚI MANAGERIALE	ABILITĂȚI SOCIALE
Gestionarea emoțiilor	Evaluarea riscului și luarea deciziilor	Comunicarea asertivă
Empatia	Stabilirea și atingerea scopurilor pozitive	Diferențierea între intenționat sau neintenționat
		Rezolvarea conflictelor
		Construirea și menținerea relațiilor
		Abilități academice
		Valori sociale

După Tatiana Turchină, *Prevenirea bullying-ului*

Exemple de situații și emoții: Un coleg te îndeamnă să lovești un elev de la altă clasă, iar tu nu vrei; elevul trăiește o emoție negativă în timpul orelor susținute de un profesor.

Exemple de gânduri:

- Iraționale: orice băiat este un bătaș, toți colegii mă jignesc, colegul meu a copiat și a luat notă mare, etc.
- Raționale: la sfârșitul clasei a XII-a voi susține examen de BAC, sunt băieți în școală bătași, colega mea vorbește mult, etc.

Exemple de emoții: tristețe, furie, frică, fericire, bucurie, rușine, vinovăție, invidie, etc.

Metode pentru suprimarea emoțiilor negative:

- Exercițiile fizice și relaxarea bazată pe respirație profundă s-au dovedit eficiente în reducerea emoțiilor negative;
- Deși simți nevoia să ții la colegul de bancă, nu faci acest lucru, ci respiri adânc și zâmbești pentru a putea continua discuția;

Aplicație practică pentru dezvoltarea abilităților emoționale și sociale

Metodă: „Inventarul abilităților”

Obiectiv: Identificarea abilităților de a face față la situații dificile.

Materiale: Foi de flipchart; Markere.

Desfășurare: Elevii au ca sarcină de lucru realizarea unei liste de comportamente care exprimă abilitățile lor emoționale, sociale și cognitive pe care le folosesc în viața de zi cu zi. Se lucrează pe echipe. Apoi ideile elevilor sunt centralizate într-un inventar pe care aceștia îl pot aplica altor colegi (din alte clase). Aplicația oferă posibilitatea ca fiecare elev să se gândească la resursele pe care le are pentru a face față.

1. Când am nevoie cer ajutor.
2. Există un hobby în viața mea.
3. Mă simt bine și mă accept pe mine însumi.
4. Accept o critică constructivă.
5. Îmi place să am duc lucrurile la bun sfârșit.
6. Am un sau doi prieteni buni.
7. Pot spune “nu” prietenilor.
8. Evit să bârfesc.
9. Mă gândesc înainte de a lua o hotărâre.
10. Nu jignesc alte persoane și nu-i las pe alții să mă jignească.

Conexiuni de discuție:

1. Diferențele care au apărut între listele echipelor. Relația dintre diferențe și comportamentele persoanelor din echipe
2. Răspunsurile date de ceilalți când au completat inventarul. Argumentele care susțin rezultatele.

Temă: Notați pe caiet o situație în care ați simțit o emoție puternică săptămâna anterioară. Precizați gândul irațional/rațional care a determinat emoția respectivă, comportamentul la acea emoție. Dacă gândul a fost irațional formulați un gând sănătos.

BIBLIOGRAFIE

Opre, Adrian (coord) Dezvoltare socială și emoțională-Ghid pentru licee, București,2020

Turchină Tatiana, Prevenirea bullying-ului;

Moraru, C.E (coord) Proiect educativ- Împreună putem combate fenomenul de bullying!,

<https://childhub.org/sites/default/files/library/attachments/Practici-de-preventie-bullying.pdf>

COMPORTAMENTELE CONFLICTUALE CU SEMENII

Prof. Dr. Camelia STOICA

Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Conflictul între semenii, definit ca dezacord reciproc sau ostilitate între semenii sau grupuri de egali, a fost mult timp asociat cu perioada adolescenței și poate juca un rol important în dezvoltare. Mulți cercetători în dezvoltare cred că starea conflictuală cu semenii poate duce la contribuții pozitive în ceea ce privește dezvoltarea socială, psihologică și cognitivă a adolescenților. Gestionarea eficientă a conflictului între semenii poate reduce egocentrismul, poate promova înțelegerea socială și poate îmbunătăți abilitățile de discurs în rândul tinerilor.

Conflictul poate fi definit și ca un comportament al unui membru al unei diade care este incongruent cu scopurile, așteptările sau dorințele celuilalt membru, rezultând o *opозиție reciprocă*. Aceste opозиții pot crea dificultăți atât în aspectele interacționale, cât și în cele emoționale ale relațiilor. Majoritatea cercetărilor s-au concentrat pe incidența conflictelor, neglijând procesele aferente care determină adesea impactul acestora. Aceste procese conexe includ subiectul conflictului, circumstanțele inițierii, comportamentele asociate cu rezoluția și rezultatele episodului atât pentru indivizi, cât și pentru relații.

Cu toate acestea, conflictul cu semenii poate fi uneori violent și distructiv. Din acest motiv, conflictul este privit în mod obișnuit ca un eveniment negativ și nedorit care poate duce la vătămări emoționale și fizice semnificative. Cercetătorii interesați de rolul conflictului între semenii în dezvoltarea copiilor și adolescenților s-au concentrat în primul rând pe agresiune ca rezultat comportamental al conflictului. Mai mulți cercetători au descoperit că acei copii cu niveluri ridicate de agresivitate și dificultăți în gestionarea conflictelor au mai multe șanse să fie respinși de colegii lor și tind să se adapteze mai greu la prietenii. Ca rezultat, această dificultate cu prietenii poate duce la rezultate dăunătoare mai târziu în viață, cum ar fi stima de sine scăzută, rezultate școlare slabe, abandon școlar și delincvență. În schimb, copiii care sunt prosociali și pot rezolva eficient conflictele între semenii au mai multe șanse să fie bine acceptați de către colegii lor, iar prieteniiile lor tind să devină mai semnificative.

Pe măsură ce relațiile între semenii capătă o importanță mai mare în timpul adolescenței, aceste relații devin mai complexe. Adolescenții încep să se confrunte cu noi dileme sociale și trebuie să învețe să navigheze în diverse dinamici relaționale, inclusiv conflictul cu semenii. În copilăria timpurie, aceste conflicte iau adesea forma unor argumente sau lupte asupra obiectelor. Pe

măsură ce copiii devin adolescenți, conflictele cu semenii sunt cel mai adesea legate de probleme de relație și de diferențe de idei sau opinii. Surse suplimentare de conflict între semenii în timpul adolescenței sunt excluderea din grupurile sociale, comportamentul intruziv precum furtul și intimidarea și gelozia asupra bunurilor altei persoane. Identificarea factorilor modificabili asociați cu agresivitatea poate ajuta cercetătorii și educatorii să dezvolte programe semnificative pentru a reduce comportamentele agresive și pentru a dezvolta un climat școlar pozitiv.

Conflictele care au loc la școală între copii sunt comune și inevitabile. Datele care pot fi găsite în diverse surse indică faptul că majoritatea acestora se află, din când în când, într-o situație conflictuală cu semenii. Aceste situații pot lua multe forme – de la dispute inofensive, de scurtă durată, până la situații periculoase legate de folosirea violenței împotriva copilului, uneori repetate de mai multe ori, care afectează în mod distructiv dezvoltarea copilului. Diferențele existente în mod firesc între elevi, de exemplu, de personalitate, nivel de cunoștințe, inteligență, abilități sociale, statut material, vederi, sistem de valori, sunt terenul propice pentru apariția unor dispute mai mult sau mai puțin intense.

Conflictele dintre copii sunt adesea manifestări de forță sau dorința de a câștiga recunoașterea colegilor de școală. Ele pot fi uneori asociate cu rivalitatea asupra notei, în alte cazuri cu relațiile cu colegii de școală, gelozia față de popularitatea altei persoane sau rivalitatea față de un iubit sau o iubită.

Unele dintre conflictele dintre elevi pot fi, de asemenea, cauzate neintenționat de un profesor. Modul în care profesorul tratează elevii individuali poate fi aplicat și imitat de alți colegi de școală. Dacă elevul este convins că a fost tratat nedrept de către profesor, acesta poate dezvolta aversiune față de alți copii care au fost evaluați diferit, mai îngăduitor. Mai ales un copil care este favorizat de profesor poate deveni obiectul unor atacuri din partea clasei.

O clasă este un grup social și, ca atare, este o zonă de cooperare și/sau competiție. Membrii clasei îndeplinesc o varietate de roluri. Unii sunt lideri; alții au rolul de țap ispășitor care concentrează emoțiile negative și comportamentul altor elevi. Conflictele pot lua forma unei dispute între doi elevi, între un individ și un grup sau chiar întreaga clasă, sau între două grupuri concurente.

Efectele conflictelor școlare pot lua diferite forme în funcție de tipul, frecvența și gravitatea unei situații conflictuale. Reacția copilului depinde și de personalitatea acestuia, de abilitățile de a face față stresului și de un sprijin perceput subiectiv, obținut de la alți colegi și adulți (profesori, părinți).

Impactul posibil al conflictelor nerezolvate este:

- scăderea stimei de sine;

- deteriorarea performanței școlare;
- reticență de a merge la școală;
- izolare de semenii;
- frica de școală;
- depresie;
- tulburări somatice (dureri de cap, dureri abdominale, probleme de somn);
- tentative de sinucidere.

Părinții au un impact destul de limitat asupra faptului că fiul/fiica se află într-o situație conflictuală cu un egal. Ei pot, totuși, să pregătească un copil și să-l ajute să se descurce mai bine și mai eficient cu astfel de situații. Sarcinile părinților sunt:

- să construiască stima de sine a unui copil;
- să ajute copilul să deprindă abilități de exprimare a propriei opinii și de apărare asertivă a propriilor opinii;
- să învețe copilul să răspundă la critici;
- să ajute copilul să dezvolte abilități de refuz;
- să vorbească cu un copil despre drepturile sale în relațiile sociale.

Școala ar trebui să implementeze programe pentru a îmbunătăți factorii social-cognitivi care afectează comportamentul elevilor în situații de conflict între egali și, astfel, să prevină violența și să sporească un climat școlar pozitiv.

Bibliografie:

- Berndt, T. J., & Keefe, L. (1992). Friends' influence on adolescents' perceptions of themselves at school;
- Brown, B. B., & Larson, J. (2009). Peer relationships in adolescence;
- Chung, T.-Y., & Asher, S. R. (1996). Children's goals and strategies in peer conflict situations;
- Coie, J., Dodge, K., & Kupersmidt, J. (1990). Peer group behavior and social status;
- Collins, W. A., & Laursen, B. (1992). Conflict and relationships during adolescence;
- Hocker, J. L., & Wilmot, W. W. (1991). Interpersonal Conflict (3rd ed.);
- Internet;
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1996). Conflict resolution and peer mediation programs in elementary and secondary schools: A review of the research;
- Noakes, M. A., & Rinaldi, C. M. (2006). Age and gender differences in peer conflict;

- Opatow, S. (1991). Adolescent peer conflicts: Implications for students and for schools;
- Rose, A. J., & Asher, S. R. (1999). Children's goals and strategies in response to conflicts within a friendship.;
- Selman, R. L. (1981). The child as friendship philosopher.

ACTORI IMPLICAȚI ÎN PREVENIREA BULLYING-ULUI

Prof. Brîndușa Mihaela Vasile

Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Municipiul Ploiești

Bullyingul poate fi definit prin 3 elemente:

1. Comportament agresiv care deține intenția de a răni; nu este rezultatul trăirii unor emoții de furie
2. Implică dezechilibrul de putere între copiii; pe de o parte, tineri care agrează, înjosesc intenționat, pe de altă parte, tineri care sunt răniți, agresați.
3. Comportament repetitiv- acțiunile se repetă

Persoanele care agrează, intimidează, folosesc puterea la adresa altora devin mai puternici prin prezența martorilor care sunt părtași comportamentului de bullying.

Acțiuni de bullying au loc des în școli, atât în timpul orelor de curs cât și după încheierea cursurilor, dar mai pot fi prezente în locuri precum: pe stradă, în cartiere, pe terenurile de joacă, parcuri, mijloace de transport, etc

Prevenirea bullying-ului este o acțiune- cheie la care trebuie să participe mai mulți actori care, împreună, trebuie să găsească instrumentele esențiale care să permită corectarea comportamentelor agresive, intimidante care au loc și care pun în pericol viața fizică și psihică a tinerilor precum și integrarea acestora în societate.

Principalii actori implicați în prevenirea bullying-ului:

- Instituțiile de învățământ
- Instituții guvernamentale
- Ministere
- Asociațiile și fundațiile care au scop educativ
- ONG-urile
- Cabinetele de psihologie/ terapie comportamentală
- Comunitatea locală
- Cadrele didactice
- Familia
- Specialiști, etc

Cum se implică?

Prin:

- Colaborare permanentă și eficientă: crearea/ elaborarea unor legi, acte normative, regulamente interne
- Crearea unor programe pentru adolescenți care să-i implice activ; workshop-uri, ateliere, seminarii, discuții constructive, acțiuni de voluntariat în centre speciale la care să participe cadre didactice, părinți și elevi
- Exemple de bună practică- implicarea activă, semnalarea acțiunilor agresive, intervenția persoanelor prezente fie prin luarea atitudinii, anunțarea profesorului sau specialistului, fie prin intervenția directă a cadrului didactic atunci când sesizează o acțiune comportamentală greșită în timpul orei de curs
- Implicarea elevilor în acțiuni ce privesc promovarea relațiilor de toleranță, respect, solidaritate
- Implicarea familiei în activitățile școlare
- Realizarea unor proceduri de prevenire, identificare, intervenție în situația unor acte de bullying la nivelul unității școlare
- Implicarea părinților în activități de informare cu privire la bullying
- Participarea cadrelor didactice la activități de formare în domeniul prevenirii, identificării și combaterii violenței psihologice
- Încurajarea tinerilor de către părinți, profesori să desfășoare activități care le aduc bucurie astfel încât să încurajeze interesele lor și să-i determine să dezvolte un comportament tolerant
- Oferirea unor modele comportamentale pozitive și dezirabile social. Astfel vor fi educați elevii ce prezintă comportament de bullying cât și elevii care sunt supuși bullying-ului. Este important să fie prezentate comportamentele agresive și consecințele acestora dar și aplicarea unor recompense pentru comportamentele pozitive
- Realizarea unui set de reguli care să fie afișate în locuri vizibile în școală. Acestea trebuie discutate cu elevii și părinți
- Aplicarea unor chestionare/ sondaje pentru a afla care este natura și amploarea problemelor de bullying la nivelul școlii
- Organizarea unor ore în timpul cărora elevii și profesorii să poarte discuții deschise , să folosească jocurile de rol ce au ca scop prevenirea diferitelor acte de violență în rândul elevilor

Școala poate să elaboreze un plan de prevenire a fenomenului de bullying. Este nevoie de:

- Culegerea informațiilor, analizarea acestora
- Implicarea părinților și oferirea unor resurse pentru a putea recunoaște comportamentul de bullying
- Implicarea elevilor în contracararea bullying-ului

Cadrele didactice reprezintă un model pentru elevi, încurajează comunicarea, ajută elevii să recunoască nevoile celorlalți, să fie toleranți, să ofere sprijin colegilor atunci când este nevoie, să fie responsabili și empatici.

Pentru a preveni aceste acte de violență, comportamente de bullying, este nevoie de implicarea tuturor persoanelor care au un rol în educația copiilor, fie profesori, psihologi, specialiști, doctori, reprezentanți ai comunităților locale și naționale.

Bibliografie:

1. Opiniile proprii ale autorului
2. Ordinul Ministerului Educației nr 77/ 2013 privind aprobarea Procedurii de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului
3. Tatiana Dănilescu, Școală fără bullying - recomandări pentru prevenirea, identificarea și intervenția în cazurile de bullying în instituțiile de învățământ, 2021

CUM VORBIM ȘI CUM ACȚIONĂM ÎN RAPORT CU ACTELE DE VIOLENȚĂ ȘI/DE BULLYING? CUM ASIMILĂM EXPERIENȚE CULTURALE ȘI DE VIAȚĂ?

Prof. Sologon Mariana
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

În loc de introducere:

Vara anului trecut mi-a adus o experiență nouă, aceea de a fi parte dintr-un proiect european de formare pe tema combaterii bullyingului. Acțiunea s-a derulat în Italia, oamenii cu care am interacționat au venit din arii diferite de activitate, inclusiv psihologi și juriști, s-a abordat problema violenței corelând viața în familie cu relațiile din mediul școlar, măsurile care sunt în sfera de activitate a profesorului cu responsabilitățile altor instituții ale statului, ajungând până la discuții privind aspecte din legislația europeană.

S-au ridicat probleme, s-au dat răspunsuri și s-au născut teme de reflecție.

Cum ne raportăm la violența de lângă noi? Din noi? Care sunt cauzele? S-a schimbat percepția asupra acestui fenomen de-a lungul timpului? Ce este de făcut în continuare?

Am păstrat aceste întrebări în minte pentru orele de dirigiență, unde purtăm discuții pe subiecte diverse, dar, în același timp, textele literare nu exclud conexiunile cu realitatea, dimpotrivă, opera artistică este uneori într-o relație foarte directă cu viața, conservă fragmente de mentalitate, decupaje din timpuri și locuri în care au trăit ori s-au transpus cei care le-au scris.

Dezbateri/demers argumentativ pornind de la fragmente din romanul „Moromeții” de Marin Preda - clasa a XII-a

Tema de reflecție:

S-au schimbat relațiile dintre oameni din **perspectiva raportării la violență și agresivitate, dar relațiile între membrii familiei/din grupurile de copii și adolescenți, privind fenomenul de-a lungul timpului?** În ce mod?

Definirea termenilor:

(Se oferă elevilor o fișă cu definiții pentru actualizarea unor concepte corelate cu tema demersului inițiat, aceasta este realizată pe baza surselor indicate și a discuțiilor/expunerilor din cadrul proiectului menționat)

Violență, violențe, s. f. **1.** Însușirea, caracterul a ceea ce este violent (**1**); putere mare, intensitate, tărie. **2.** Lipsă de stăpânire în vorbe sau în fapte; vehemență, furie. **3.** Faptul de a întrebuința forța brutală; constrângere, violentare; siluire; încălcare a ordinii legale. ♦ Faptă violentă, impulsivă. [Pr.: -vi-o-] – Din fr. **violence**, lat. **violentia**, it. **violenza**. (DEX 1998 [apud https://dexonline.ro/definitie/violenta](https://dexonline.ro/definitie/violenta))

Violența reprezintă utilizarea forței și a constrângerii de către un individ, grup, clasă socială în scopul impunerii voinței asupra altora.

Tipuri de violență: **violența fizică** – utilizarea forței în scopul provocării suferinței fizice; **violența psihică** – utilizarea unui limbaj care influențează negativ dezvoltarea personalității unei persoane; **violența verbală** - utilizarea unui limbaj vulgar pentru a jigni și provoca o persoană; **violența instituțională** - apare când o instituție neagă drepturile fundamentale ale unora dintre membrii ei; când violența este instituționalizată, ea devine o parte a culturii și este acceptată de către societate. (<https://ro.wikipedia.org/wiki/Violen%C8%9B%C4%83>)

Violență - comportare agresivă care se poate manifesta la nivel fizic sau la nivel psihic și capătă cel mai adesea semnificație penală, realizând sau completând conținutul unor infracțiuni ca: loviri sau alte violențe, vătămarea corporală, amenințarea, șantajul, tulburarea de posesie, purtare abuzivă, arestare nelegală și cercetare abuzivă etc.

Violența în familie - orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință psihică, sexuală sau un prejudiciu material. Constituie, de asemenea, violență în familie împiedicarea femeii să-și exercite drepturile și libertățile fundamentale. Prevenirea și combaterea violenței în familie este asigurată de Legea nr. 217/2003. (<https://legeaz.net/dictionar-juridic/violenta>)

Agresivitatea. În definițiile frecvent utilizate în științele sociale și în științele comportamentale, **agresiunea este un răspuns al unui individ**, care provoacă ceva neplăcut unei alte persoane. Există și alte definiții, care includ condiția ca individul agresiv să aibă intenția de a face rău altei persoane.

Ca tipuri de reacții agresive, sunt incluse nu doar **agresiunea fizică și cea verbală** (amenințare, blesteme etc.), ci și stări premergătoare sau atașate unui act exterior/forme indirecte: iritarea, negativismul, resentimentul, suspiciunea, chiar forme de vinovăție - exprimă posibila convingere a subiectului că este o persoană rea. (<https://ro.wikipedia.org/wiki/Agresivitate>) Există și forme de agresivitate manifestate împotriva propriei persoane.

Bullying reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, având trei caracteristici:

- intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;
- repetat – aceeași persoană este rănită mereu;
- dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.

Termenul „bullying” s-ar traduce prin „întimidare”, dar nu se rezumă doar la asta, pornește de la simpla necăjire, etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri până la violență fizică. Comportamentul de bullying se face simțit mai ales atunci când există diferențe de ordin economic, rasial, cultural, de vârstă etc.

Punere în context:

Romanul „Moromeții” a fost scris în 1955, primul volum, respectiv 12 ani mai târziu cel de-al doilea. Prezintă viața într-un sat din Câmpia Dunării, înainte, în timpul și după Al Doilea Război Mondial, anii 50, ai colectivizării forțate, „obsedantul deceniu”. Acțiunea începe în anul 1937. În centrul acțiunii se află viața familiei Moromete, o familie numeroasă, cu copii din două căsătorii, cu câteva loturi de pământ, animale, dar cu multe neajunsuri, trăind cu resurse minime, având dificultăți în a achita taxele și a îl susține la școală pe Niculae, cel mai mic dintre copii, singurul dornic să învețe.

Lectură: Volumul I Capitolul VII- fragment

Nu-i venea mai ales să creadă că are să scape de băieții de pe izlaz care uneori îl chinuiau. Cei mari îl puneau să le vadă de oi, sau îl trimiteau cine știe pe unde să fure

tutun sau struguri de pe loturile oamenilor. Când jucau bobic, îl țineau numai în fund să prindă bobicul și când îi venea rândul, îl lăsa să dea numai o dată și apoi îl trimiteau iar la fund... Dar ceea ce îl chinuia mai mult era faptul că cei mari îl sileau să se ia la luptă cu alți copii chiar dacă n-avea nici un chef. Vrând-nevrând, învățase să se lupte și să se bată cu ciomagul.

Într-o zi, era singur cu oile pe miriște și se pomenise cu o magaoaie peste el. (...) De groază Niculae apucase ciomagul cu amândouă mâinile și pocnise magaoaia drept în moalele capului. (...) A doua zi magaoaia a venit iar, dar cu încă doi inși și l-au bătut cu ciomegele până l-au lăsat în nesimțire pe miriște. (...) Niculae a fost luat de frați în căruță și dus acasă, zob. A zăcut o săptămână și s-a vindecat, dar după aceea l-au prins frigurile. Când s-a vindecat și de friguri, s-a dus iar cu oile.

Puțin timp după aceea, într-o dimineață, se pomeni cu Achim pe miriște, călare pe cai. (...) Pe izlaz, un cârd de zece-cincisprezece băieți jucau bobicul. (...)

— Bă, ce faceți voi aicea-m'? strigă el și se uită peste ceata de băieți. (...)

— ...Pă mă-ta și pe tat-tău! urlă el ca turbat. Du-te și cheamă pe tat-tău! Să-mi spuneți care ați fost ăia care l-ați bătut pe frate-meu, că dacă nu, vă belesc pe toți! (...)

— Nea Achime, nu da! Al lui Voicu Căinaru și cu al lui Burtică l-au bătut.

Achim se întoarce spre Niculae, își aruncă pălăria de pământ și îl asmuți ca și când ar fi fost câine:

— Ai auzit? Pune mâna pe ei!

Niculae, slăbit de friguri, galben la față, nu se mișcă.

— Pune, mă, mâna pe ei, n-auzi? strigă Achim scos din sărite.

Niculae nu se mișca. (...)

Cei doi se apropiară și unul din ei își scoase pearca lui de pălărie găurită în fund de bobic și zise:

— Nea Achime, uite, vezi, mi-a spart capul! Zău, nea Achime, că mi-a spart capul! Am dat și eu, a dat și el. (...)

— N-auzi ce-ți spun? Repede-te la el că te omor... pe mă-ta de urât!... (...)

— Dă cu el în pământ! strigă Achim, apropiindu-se cu biciul în mână.

Băiatul își încârligă un picior peste amândouă ale lui Niculae și îl trânti la pământ. (...)

Achim se repezi însă numaidecât și în câțiva pași îl apucă de ceafă.

— Stai, pe mă-ta, fricosule. Mă vezi tu că-i ții parte? Bate-te cu el... Ați venit amândoi și v-ați pus și l-ați omorât cu ciomegele. Erați doi, mama voastră... Stai aici!

Niculae se repezi spre el cu un ciomag și vru să-l izbească în cap(...) Niculae azvârli pe neașteptate ciomagul și se repezi spre celălalt cu o iuțeală neașteptată. Luat tot fără veste, băiatul se clătină și căzu. Atunci Niculae sări în sus cu aceeași iuțeală, puse mâna pe un ciomag și începu să-l lovească pe cel de jos cu toată puterea. Băiatul urla, încerca să se ridice, dar câte o lovitură de ciomag îl culca iar la loc.

— Ajunge, Niculae, stai! zise Achim, apropiindu-se. Spune-i să-și ceară iertare.

— Cere-ți iertare, bolborosi Niculae, izbindu-l încă. Cere-ți iertare!

Gândindu-se că acum are să scape de toate, Niculae gemu în așternut și se uită la spinarea tatălui său care se mișca și râsufla în somn.

„O să mă rog de el să nu mă ia la sapă și o să mă lase, gândi Niculae suspinând. La secere o să mă duc, dar să nu mă ia la sapă până nu-mi trec bubele și să pot să mă duc și eu la școală.“

Se ridică întrebări și se formulează răspunsuri:

Care sunt formele de violență identificate în fragmentul dat?

Violență verbală prin cuvinte și ton, în cazul personajului Achim, de exemplu, care este un băiat de 17 ani perceput ca adult prin raportul de forțe.

Violență fizică merge de la gesturi de invadare a spațiului personal la lovituri foarte intense.

Este vorba de un caz de bullying?

Personajul Niculae Moromete este hărțuit în interiorul grupului de copii, comportamentele care „îl chinuiau” întrunesc cele trei trăsături: intenționat, repetat, dezechilibru de forțe.

- *băieții de pe izlaz îl chinuiau;*
- *Cei mari îl puneau să le vadă de oi/ să fure tutun sau struguri de pe loturile oamenilor;*
- *Când jucau bobic, îl țineau numai în fund să prindă bobicul și când îi venea rândul, îl lăsau să dea numai o dată și apoi îl trimiteau iar la fund...;*
- *îl sileau să se ia la luptă cu alți copii chiar dacă n-avea nici un chef.*

Achim pretinde că vrea să elimine dezechilibrul de forțe impunându-le băieților să se confrunte „unu la unu”. Este o idee aparent corectă, dar perpetuează și încurajează chiar răul fundamental, recurgerea la violență.

Sunt/în ce măsură sunt/nu sunt acceptabile/explicabile astfel de reacții/comportamente?

Violența este explicabilă, dar nu acceptabilă.

Există cazuri extreme, limitativ prevăzute de lege, în care violența este justificată de apărarea vieții proprii sau a altei persoane. (Se poate dezvolta conceptul de legitimă apărare, mai ales în scopul înțelegerii corecte și restrictive a acestuia.)

Niculae învață să se bată pentru a se adapta la mediu, împotriva voinței sale. Este o formă de agresivitate ca răspuns, ca supraviețuire. Prima oară lovește de frică.

Astfel de comportamente sunt dăunătoare pentru toți cei implicați, fizic și emoțional: unul dintre agresorii inițiali are o rană la cap, Niculae a avut nevoie de o săptămână să se vindece după loviturile primite și este marcat emoțional, rememorează, noaptea, în pat, întâmplările trăite.

În roman apar și alte secvențe semnificative ce pot fi abordate din perspectiva temei propuse.

Se propune elevilor o **fișă de lucru** în care sunt așezate, pe o coloană, citate din secvențe pe care ei deja le cunosc, după lectura romanului, pe o altă coloană au de completat observații cu privire la emoția transmisă/starea/intenția personajului.

„— Treceți la masă, ori vreți să vă chem cu lăutari? strigă Catrina(...) — Nu treceți o dată la masă? strigă femeia scoasă din minți. Dacă n-o să mă duc în lume și să vă las... și moartea să vă ia pe toți și la cimitir să vă ducă!...”

„Paraschiv stătea pe prispă și rânjea.” „— De ce să mâncăm câinele, fă, proasto? întrebă Moromete, liniștit încet. (...) fa, zăltato, sărito de la locul tău. — Taci, fa, din gură, dosădito!”- .”

„Dacă vă iau de păr și mătur bătătura cu voi, vă scutesc de-o treabă mâine dimineață. O lăsați pe mă-ta singură și vă duceți.”

„Fata tremura din tot trupul. Ea strigă iară cu încordare, fără să ia în seamă privirea tatălui (...) Nu apucă să termine cuvintele din urmă, Moromete ridică mâna și cu dosul palmei o izbi peste obraji cu toată puterea. Toată lumea tresări (...) Pentru că mama nu răspunse, omul o izbi cu pumnul în cap de două ori, (...) la al doilea, deodată tăcu cu desăvârșire. Moromete îi dădu al treilea pumn; la cel de al treilea, mama se lăsă în jos lângă pat, se ghemui cu capul între genunchi și încetă chiar să mai sufle. (...) În casă izbucni atunci deodată un plâns sfâșietor, greu de obidă și de nedreptate, plâns care îl făcu pe om să-și răsucescă umerii și să amenințe iar.”

„Fără să se grăbească, Moromete ridică parul în aer și își făcu vânt. Paraschiv văzu, dar în clipa aceea nu înțelese despre ce era vorba; se uită cu neîncredere la parul ridicat în aer și când primi lovitura în cap ridică zadarnic coatele în sus; se prăbuși de pe micul scăunel și se întinse la pământ”

- ironie, amenințare, blestem; furie, oboseală;
- ostilitate la nivelul mimicii față de mama vitregă;
- amenințare ca formă de exercitare a unei poziții de autoritate în cuplu, a bărbatului față de femeie;
- amenințare ca formă de educație a copiilor, ca atitudine parentală, însoțește reproșul că nu s-au implicat în pregătirea mesei;
- violența fizică față de copii, ca formă de exercitare a autorității paterne și ca formă de educație, în concepția personajului;
- violența fizică privită ca formă de exercitare a unei poziții de autoritate în cuplu, a bărbatului față de femeie, în concepția personajului;

Care sunt cauzele violenței?

Violența este un comportament învățat, s-a perpetuat ca formă de rezolvare a unor situații în societate/ în familie/ ca formă de educație. Tendința este să fie diminuat și eliminat.

Cel mai probabil, cel care este violent a fost la un moment dat victimă și reproduce acel comportament învățat, compensează poziția de inferioritate/umilință/neputință în care s-a aflat la un moment dat. Reiese că educația prin violență este dăunătoare.

În clasă se cristalizează mai multe atitudini. Unii tac și ascultă cu interes. Un curent de opinie susține „un anumit grad de violență” (verbală/lovire ușoară) ca o formă acceptabilă de educație, în raporturile dintre părinți și copii, violența în cuplu este respinsă, alt grup se poziționează categoric împotriva violenței în orice formă.

Elevii înșiși observă că ei sunt crescuți și educați de generația părinților lor, că generația părinților lor e crescută de generația bunicilor lor, că aceste tipare comportamentale se transmit, se pot atenua în timp și se pot elimina.

Ei observă, în același timp, că există o lipsă de autoritate în cazul generațiilor actuale, a celor mai mici decât ei.

Problematizare:

O anume lipsă de autoritate și nerespectarea unor reguli în societate/școală/familie pot fi rezolvate prin metode de educație nonviolentă?

Da, dar cere mai mult timp.

Cere mai multă energie.

Cere o mai profundă înțelegere a psihicului uman.

Da, dar cere dezvoltarea empatiei.

Violența folosită în educație are efecte rapide uneori, în oprirea unui anumit comportament, dar reacțiile sunt bazate pe frică, rușine, frustrare, umilință cu efecte negative, mai ales pe termen mediu și lung, dar și imediate. (a se vedea reacția fetei după ce este lovită de frate și apoi de tată).

Elevii vizionează un **material video** propus în cadrul cursului, în care un grup de adolescenți agresează verbal și fizic un coleg în grupul sanitar, îl pun într-o postură umilitoare (îi scriu pe frunte un cuvânt jignitor) și apoi acesta se întoarce în clasă și, la un moment dat, amenință cu arma întreaga clasă, care a devenit complice prin lipsă de reacție ca martori muți, dar și prin aprecierile făcute pe rețelele de socializare la postarea cu filmul momentului din grupul sanitar.

Problematizare

Asemănări și deosebiri cu fenomenul de bullying din roman. 1937 vs. 2022

S-a schimbat ceva la nivelul familiei? Dar al societății în general?

În loc de concluzii

- Victimele devin adesea agresori. Violența generează violență.
- Violența în mediul școlar/ în grupurile de adolescenți este în relație directă cu violența în familie.
- În grupurile de adolescenți de astăzi continuă să existe astfel de tipare comportamentale, uneori s-a transferat în mediul virtual (fenomen cunoscut sub numele de cyberbullying). Sunt mai frecvente formele indirecte de violență, manifestările care vizează planul verbal, nivelul emoțional.
- Violența este ilegală și are consecințe, este sancționată, în funcție de gravitate, contravențional sau penal.
- Legislația s-a schimbat și continuă să se schimbe în scopul eliminării oricăror forme de comportament vătămător, protejării vieții și integrității fizice și emoționale a persoanei.
- Reglementările privind violența în familie sunt ulterioare celor care reglementează violența în general, reprezintă un progres în înțelegerea și reglarea fenomenului, un factor de normalizare.
- Violența în cuplu, manifestată preponderent împotriva femeii, s-a redus semnificativ, dar presa continuă să semnaleze astfel de cazuri, unele dintre ele cu final tragic.
- Intervenția autorităților (fără a fi întotdeauna optimă, este mai mare decât în trecut), dar încă există cazuri (de violență în familie sau în mediul școlar) în care societatea/instituțiile eșuează în a proteja victimele. Autoritățile sunt preocupate să reducă timpul de răspuns, să adopte măsuri mai eficiente de protecție. (De exemplu, un set de prevederi din legislația italiană vizând asemenea măsuri, adoptat în anul 2019, este cunoscut sub numele de **Codice Rosso** -codul roșu, subliniind tocmai importanța și urgența acestora.)
- S-au produs schimbări la nivel de mentalitate, violența nu mai este percepută ca normalitate sau ca fiind acceptabilă, în general.
- Educația este principalul mijloc de schimbare profundă, pe termen lung, în ceea ce privește prevenirea comportamentelor de bullying, a violenței în toate formele ei.

Ready for the Next Age

MODEL PROIECT ANTIBULLYING

Ediția I- **”Prejudcăți contemporane care afectează negativ viața liceenilor”,**

”Prejudcăți contemporane care afectează negativ viața școlară”

de Corina Cristescu- profesor de limba engleză,
director al Colegiului Economic ”Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiesti

A. INFORMAȚII DESPRE APLICANT

Numele instituției/unității de învățământ aplicante:	Colegiul Economic ”Virgil Madgearu” Municipiul Ploiesti
Adresa completă	Ploiesti, str. Rdudului, nr. 24
Nr. de telefon/fax	tel/ fax: 0244-542341
Site și adresă poștă electronică	http://cevmpl.ro/ colegiul.madgearu.ploiesti@gmail.com
Coordonator	Corina Cristescu- profesor de limba engleză
Numărul cadrelor didactice participante la proiect/nr. total de cadre didactice din unitate	50/ 80
Numărul elevilor din unitate participanți la proiect	100

B. INFORMAȚII DESPRE PROIECT

B.1. Titlul proiectului: **”Ready for the Next Age”**

B.2. Precizați tipul activității principale din cadrul proiectului: simpozion și workshopuri pentru elevi

B3. Locul și perioada de desfășurare a activității principale: Colegiul Economic ”Virgil Madgearu”
Municipiul Ploiești

B4: Număr participanți la proiect: 100

B5: Proiectul este cu participare ☒ direct ☒ indirect ☒, online.

REZUMATUL PROIECTULUI

a. Număr de elevi și număr de cadre didactice implicate: aproximativ 100 de elevi și 50 de profesori.

b. Beneficiarii direcți vor fi liceeni și profesorii interesați de rezolvarea problemelor societății actuale și viitoare, iar beneficiarii indirecti vor fi microcomunitățile în care trăiesc și își desfășoară activitatea, precum și societatea.

c. Activități propuse, în ordinea în care se vor desfășura:

1. Formarea echipei de lucru și stabilirea responsabilităților pe care le are fiecare membru;
2. Stabilirea unor relații colaborare, de simpatie între participanți;
3. Promovarea proiectului;
4. Înscrierea partenerilor; semnarea acordurilor de parteneriat; constituirea unei baze de date cu profesorii participanți la proiect
5. Redactarea, trimiterea/ primirea materialelor;
6. Structurarea materialelor pe secțiuni, în vederea alcătuirii atelierelor;
7. Prezentarea demersului de cercetare/ de mărturisire/ de inovare pe secțiuni;
8. Analiza rezultatelor proiectului;
9. Postarea rezultatelor proiectului pe site-ul liceului, eventual cuprinderea produselor activității într-un ghid de bune practici;
10. Diseminarea în școlile participante.

d. Descrierea activității principale:

Activitatea se va desfășura la Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești, sub forma unor cercetări anterioare activității, urmate de workshopuri bilingve (limba română/ limba engleză).

În deschidere, vor fi prezentate în plen câteva din prejudecățile care afectează grav adolescenții și profesorii zilelor noastre.

Se pleacă de la filme populare, precum "13 Reasons Why", un serial cu și pentru adolescenți, care prezintă cum bullyingul repetat, sub forme diferite, poate provoca sinucidere. Serialul este inspirat din romanul scris de Jay Asher.

Un alt serial care prezintă fenomenul de bullying este "Elite". Acțiunea se petrece într-un liceu din Spania, unde adolescenții ar face orice pentru popularitate, pentru menținerea unor grupuri exclusiviste, iar profesorii se simt striviți de presiunea părinților și a elevilor.

Un film de referință poate fi și "Easy A"- "Păcătoasa", în care sunt expuse câteva din prejudecățile transformate în bullying. De data aceasta, perspectiva este una comică, iar finalul este unul fericit.

Elevii vor prezenta pe secțiuni, în limba română sau engleză, lucrări structurate, studii de caz, cercetări, rapoarte, propuneri, scrisori, secevnte din jurnalele personale, potrivite temei **"Prejudecăți contemporane care afectează negativ viața liceenilor"**.

Profesorii participanți vor fi organizați în ateliere cu tema **"Prejudecăți contemporane care afectează negativ viața școlară"**, în următoarele direcții deschise de "România Educată", proiect al președintelui României (2021):

-”Domenii prioritare”, subcapitolul V.10- ”Reziliență”,

-”Unde vrem să ajungem?”, subcapitolele

III. 1- ”Valorile promovate prin sistemul de educație”,

III.2- ”Dezideratele care guvernează sistemul de educație”

III.3-”Ținte”,

Fiecare atelier va realiza o analiză SWOT, care va fi prezentată la final, în plen.

e. Impactul educativ estimat asupra grupului țintă:

Proiectul **”Ready for the Next Age”** are impact multiplu: conștientizează asupra traumelor pe care le poate provoca bullyingul, în vederea diminuării fenomenului, promovează reziliența, motivează dezvoltarea competențelor lingvistice prevăzute în Cadrul european comun de referință pentru limba maternă și pentru limbile străine (la standarde europene), încurajează dezvoltarea creativității și a spiritului civic, crește implicarea tinerilor în problemele comunității în care trăiesc, încurajează schimbul benefic de idei și opinii între cadre didactice.

C. PREZENTAREA PROIECTULUI

C.1. Argument, justificare, context:

Elevii români sunt ghidați de modele, urmează tiparele internaționale ale adolescenților populari, de tipul majoretelor și sportivilor de succes din filmele americane.

Orientată spre succesul imediat, viața liceenilor nu este lipsită de confruntările specifice societății competitive în care trăim, de prejudecățile, de presiunea și agresiunea celor din jur.

Profesorii se confruntă cu probleme similare, dar la altă scară.

Asumarea soluționării unor probleme care nu fac parte din programa școlară, dar ating universul cotidian al vieții școlare, problematizează prin provocarea creativității, prin promovarea unor abilități mai rar apreciate în procesul educației formale (inteligența existențială, naturalistă, spațial-vizuală, matematică, spiritul de analiză, vizionarismul, empatia, toleranța, într-ajutorarea).

C.2. Scopul proiectului:

Simpozionul județean bilingv **”Ready for the Next Age”** își propune să promoveze exprimarea orală/în scris la standarde europene și să dezvolte abilitățile de viață ale tinerilor, mai ales în direcția implicării în problemele comunității locale, din sfera entertainment, turism, cultură, civilizație, inițiativă antreprenorială.

C.3. Obiectivele specifice ale proiectului:

- Formarea unui comportament antibullying, a unei conduite civice tolerante, a unei atitudini de fairplay;

- Promovarea interdisciplinarității;

- Dezvoltarea parteneriatelor între licee, în vederea schimbului de bune practici;
- Educarea abilităților de comunicare structurată, stimularea potențialului creativ;
- Valorificarea abilităților civice.

C.4. Descrierea grupului țintă căruia i se adresează proiectul:

- elevii din clasele IX – XII, interesați să ofere soluții la problemele contextului școlar în care se dezvoltă;
- cadrele didactice interesate de tematică, consilierii școlari care caută strategii de lucru cu elevii care agresează pe alții/ suferă în urma bullyingului celor din jur.

C.5. Beneficiarii direcți și indirecti:

Beneficiarii direcți: cultura instituțiilor implicate în proiect;

Indirecti: părinții, comunitatea locală.

C.6. Durata proiectului: conform calendarului, mai mulți ani, pe diferite teme.

C.7. Descrierea activităților:

Activitatea nr. 1

- Titlul activității: Formarea echipei de proiect și stabilirea responsabilităților pe care le are fiecare membru;**
- Data/ perioada de desfășurare: ianuarie;
- Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- Participanți: elevi, profesori de limba română și de limba engleză, de alte specialități, reprezentanți ai părinților, reprezentanți ai comunității locale;
- Descrierea pe scurt a activității:

Se prezintă proiectul propus, sunt aduse la cunoștință scopul și etapele desfășurării proiectului. Se stabilește componența echipei și responsabilitățile fiecărui membru.

Activitatea nr. 2

- Titlul activității: Stabilirea unor relații de colaborare, de simpatie între participanți;**
- Data/perioada de desfășurare: toată perioada proiectului;
- Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;

- d. Participanți: cadrele didactice participante, elevi participanți, reprezentanți ai comunitatii
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Se stabilesc reguli de bună colaborare, precum și forma parteneriatelor care urmează să se încheie.

Activitatea nr. 3

- a. Titlul activității: **Promovarea proiectului;**
- b. Data/perioada de desfășurare: februarie;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: echipa de proiect;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Responsabilul desemnat prezintă strategia de promovare a proiectului și repartizează responsabilitățile: realizarea și distribuirea invitațiilor, gândește un mesaj on-line pentru site-ul I.S.J.Ph., site-urile comunităților profesionale (www.didactic.ro, www.isjph.wordpress.com, profesorilor de limba engleză și de limba română), postează informații pe pagina de facebook a liceului. Informațiile conțin data, locul desfășurării concursului, tema, criteriile de evaluare și fișa cu parteneriatul de colaborare.

Activitatea nr. 4

- a. Titlul activității: **Înscrierea partenerilor; semnarea acordurilor de parteneriat; constituirea unei baze de date cu profesorii participanți la proiect;**
- b. Data/ perioada de desfășurare: martie;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: responsabilul din echipa de proiect, cadre didactice din școlile partenere;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Responsabilul desemnat constituie o bază de date cu parteneriatele și una cu numele elevilor, al profesorilor și al școlii de proveniență.

Activitatea nr. 5

- a. Titlul activității: **redactarea, trimiterea materialelor**
- b. Data/perioada de desfășurare: martie;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: elevii și cadrele didactice, profesorul desemnat să confirme primirea;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Profesorii coordonatori trimit materialele via email, având în vedere să respecte condițiile de redactare. Responsabilul desemnat de organizatori confirmă primirea și centralizează înscrierile.

Activitatea nr. 6

- a. Titlul activității: **Structurarea materialelor pe secțiuni (educație pentru sănătate, educație financiară, educație emoțională, educație incluzivă, educație remedială, preventivă – privind abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii, dezvoltare personală, profesională, educație interculturală, educație pentru mișcare etc.)**
- b. Data/perioada de desfășurare: aprilie;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: responsabilul din echipa de proiect;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Responsabilul desemnat structurează înscrierile pe două criterii: perspectiva din care este abordată tema (psihologică, socială, culturală, istorică, artistică, a divertismentului), după stilul de redactare (scriere structurată, studiu de caz, cercetare, scrisoare, fragment de jurnal, raport, propunere etc.), după limba aleasă. Se realizează repartizarea în săli și programarea prezentărilor. Se stabilesc moderatorii.

Activitatea nr. 7

- a. Titlul activității: **Prezentarea demersului de cercetare/ de mărturisire/ de inovare pe secțiuni - "Ready for the Next Age"- workshopuri și simpozion.**
- b. Data/ perioada de desfășurare: aprilie – mai;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: elevi, cadre didactice, reprezentanți ai comunității;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Cu o zi înainte, se asigură sălile corespunzătoare, se lipesc pe uși/ pe mese listele cu elevii înscriși, se pregătesc materialele necesare pentru buna desfășurare a activității.

În ziua stabilită, invitații realizează o introducere în tema simpozionului, din perspectiva istorică și sociologică, iar prof. Corina Cristescu, din perspectivă culturală, psihologică. Apoi, organizați în grupuri de lucru, participanții prezintă scopul și rezultatele demersului de cercetare/ de mărturisire/ de inovare, conform materialelor fiind trimise anterior. Prezentarea se realizează pe secțiuni, după domeniul ales, sau la mese rotunde, variat. Se decide în funcție de materialele primite. Moderatorii sunt profesori de diferite specialități.

Tematica primei ediții– **"Prejudecățile contemporane care afectează negativ viața elevilor/ școlară"**

Forme de prezentare a materialului: texte structurate (proposals, reports, essays, contributions, articles, reviews, letters, descriptive texts), studii de caz, cercetări, pachete turistice, din domeniul entertainmentului/ program cultural/ civic/ artistic.

Se vor acorda diplome de participare pentru toți elevii și cadrele didactice îndrumătoare.

La activitate participă toată echipa de proiect.

Activitatea nr. 8

- a. Titlul activității: **Analiza rezultatelor ediției**
- b. Data/perioada de desfășurare: mai;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: cadrele didactice participante, elevi participanți;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

La sfârșitul simpozionului, elevii sunt rugați să completeze un chestionar, iar profesorii participanți analizează, în cadrul unei discuții libere, desfășurarea simpozionului. Responsabilul acestei activități (consilierul școlar) consemnează punctele tari și punctele slabe, pentru a le prinde în raportul final.

Se înmânează diplomele și adeverințele de participare.

Activitatea nr. 9

- a. Titlul activității: **Postarea rezultatelor proiectului pe site-ul liceului, cuprinderea produselor activității într-un ghid de bune practici;**
- b. Data/ perioada de desfășurare: iunie-august;
- c. Locul desfășurării: Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Municipiul Ploiești;
- d. Participanți: cadrele didactice participante, elevi participanți;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Rezultatele obținute, fotografiile din timpul activităților vor fi postate pe site-ul liceului în luna iunie, după ce se obține acordul de expunere a imaginii participanților.

Dacă produsele creativității elevilor merită, acestea vor fi cuprinse în revista "INTERnVIEWS", revistă care are ISSN și într-un **"Ghid de bune practici pentru generația noilor vremuri"**, la care se va lucra în lunile iulie și august.

Activitatea nr. 10

- a. Titlul activității: **Diseminarea în școlile participante;**
- b. Data/perioada de desfășurare: iunie – august;
- c. Locul desfășurării: școlile din care provin participanții;
- d. Participanți: cadrele didactice participante, elevi participanți;
- e. Descrierea pe scurt a activității:

Profesorii și elevii participanți organizează evenimente de diseminare a proiectului în unitățile lor școlare.

C.8. Diagrama Gantt a activităților

Nr.crt	Obiectiv specific	Activitate	Luna 1	Luna 2	Luna 3	Luna 4	Luna 5	Luna 6	Luna 7	Luna 8	Responsabil
1.	Educarea unui comportament civic tolerant, de fairplay în școlile participante, pe toată durata proiectului	Formarea echipei de lucru și stabilirea responsabilităților pe care le are fiecare membru	X								Inițiatorul proiectului și echipa
2.		Stabilirea unor relații de colaborare, de prietenie între participanți	X	X	X	X	X	X	X	X	Elevi, cadre didactice
3.	Promovarea interdisciplinarității	Promovarea proiectului		X							Persoana desemnată
6		Structurarea materialelor pe secțiuni				X					Persoana desemnată
4.	Dezvoltarea parteneriatelor între licee, în vederea schimbului de bune practici	Înscrierea partenerilor; semnarea acordurilor de parteneriat; constituirea unei baze de date cu profesorii participanți la proiect			X						Responsabilii activităților 3 și 4, partenerii
8.		Analiza rezultatelor proiectului					X				Participanții
5.	Dezvoltarea abilităților de comunicare structurată; stimularea potențialului creativ	Redactarea, trimiterea/ primirea materialelor				X					Elevii participanți la proiect și profesorii coordonatori
7.		Prezentarea demersului de cercetare/ de mărturisire/ de inovare pe secțiuni					X				
9.	Valorificarea abilităților civice în toate liceele participante, în cele 3 luni de follow-up.	Postarea rezultatelor proiectului pe site-ul liceului, eventual cuprinderea produselor activității într-un ghid de bune practici						X	X	X	Responsabilul activității, persoana desemnată.
10.		Diseminarea în școlile participante						X	X	X	Partenerii profesori.

C.9. Rezultate calitative și cantitative așteptate ca urmare a implementării proiectului:

- diminuarea fenomenului de bullying cu 10% în rândul elevilor implicați;
- creșterea numărului de strategii pe care profesorii le pot implementa ca acțiuni antibullying;
- furnizarea a cel puțin 10 soluții de autoapărare în situații de bullying;
- înmățășirea a cel puțin 5 experiențe diferite pe grup de lucru;
- îmbunătățirea comunicării în limba română și limba engleză, prin organizarea discursului;
- cultivarea interesului pentru 5 probleme ale societății actuale, cu repercusiuni asupra vieții individuale/ atelier;
- dezvoltarea perspectivei holistice, spațio-temporale, a corelării cauzelor din prezent cu efectele din viitor;
- învățarea din experiența altora;
- creștere cu cel puțin 5% a prezenței elevilor implicați în proiect, la activitățile extrașcolare, cultural-civice din comunitățile din care fac parte;
- creștere cu cel puțin 5% a mediilor elevilor participanți la disciplinele din cadrul ariei curriculare Om și societate și la limba engleză;
- implicarea constantă a cadrelor didactice schimburi de bune practici, privind viața socială contemporană.

C.10. Modalități de monitorizare și de evaluare ale proiectului: chestionare, discuții, raportul final.

C.11. Modalități de asigurare a continuității /sustenabilității proiectului:

- propunerea altor teme care vizează creșterea calității vieții școlare, prin soluții;
- parteneriate cu școli din alte județe/ țări, pentru deschiderea schimburilor de experiență, dacă proiectul are impact;
- proiecte de tip Erasmus+ pe diferite tipuri de bullying.

C.12. Activități de promovare/ mediatizare și de diseminare în timpul implementării proiectului:

- Se redactează un articol în format letric/ electronic, în revista CCD/ alte periodice;
- Se prezintă proiectul în cadrul cercurilor pedagogice;
- Se postează pe site-urile liceelor fotografii de la activități și rezultatele obținute;
- Lucrările participanților, analizele SWOT se publică în revista "INTERnVIEWS", revista în limba engleză și română a liceului, și într-o broșură intitulată **"Ghidul de bune practici pentru generația noilor vremuri"**.

C.13. Parteneri implicați în proiect descrierea parteneriatului: licee din țară și din străinătate; organizații care militează împotriva bullyingului în școli; asociații non-guvernamentale; consilieri, formatori, reprezentanți ai poliției, psihologi.

CAIETUL PROFESORULUI

Exemple de bune practici - Bullying

Ploiești, 2022

CAIETUL PROFESORULUI

Exemple de bune practici BULLYING

Ștefania Petrescu, coordonator

Alexandrescu Dorina

Covaci Luiza

Dinu Monica Lucia

Dragomir Iulia

Graur Aurel

Moise Alina

Nica Georgiana

Petrescu Ștefania

Șîrbu Cristina

contabil șef, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

secretar șef, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof. Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Tehnoredactare: Cristina Florica Șîrbu prof Gr.I, Colegiul Economic "Virgil Madgearu", Ploiești

Ploiești, 2022

CUPRINS

STUDIU DE CAZ PRIVIND GESTIONAREA UNEI SITUAȚII DE CRIZĂ (INADAPTAREA ȘCOLARĂ)	6
Chestionar elevi	10
Chestionar pentru profesori 1	6
Chestionar pentru profesori 2	7
Chestionar pentru părinți	8
PROIECT DE LECȚIE	9
PLAN DE LECȚIE	17
PROIECT DE LECȚIE	24

STUDIU DE CAZ PRIVIND GESTIONAREA UNEI SITUAȚII DE CRIZĂ (INADAPTAREA ȘCOLARĂ)

prof. Monica-Lucia Dinu
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Subiectul: Vasilescu R.

Data și locul nașterii. 20.01xxxx Ploiești

Domiciliul: Ploiești

Școala/clasa: Colegiul XX/ clasa a XI-a

Tatăl: Vasilescu M. 43 ani

Ocupația: șofer de TIR

Mama: Vasilescu M., 40 ani

Ocupația: muncitor, SC XXX SRL

Frați și surori (nume, vârstă, ocupația): este singur la părinți

Structura și componența familiei: tipul familiei – NORMALĂ

Alte persoane care locuiesc împreună cu familia elevului: doar membrii familiei

Relații dintre părinți: relațiile din cadrul familiei sunt tensionate, conflicte puternice, frecvente

Condiții de viață și de muncă ale elevului: condiții acceptabile, nu are propria cameră, dar are un birou unde își scrie temele.

Dezvoltarea fizică și starea sănătății: este un copil bolnăvicios, cu internări destul de dese, afecțiuni pulmonare.

Antecedente: în perioada preșcolară a fost diagnosticat cu astm bronșic, a urmat tratament și urmează și în prezent.

Particularități ale debutului ciclului școlar: a fost premiant în clasele primare, în gimnaziu a obținut mențiuni școlare, olimpic la matematică, faza județeană

PREZENTAREA CAZULUI :

- elevul înregistrează rezultate slabe la învățătură, atingând cu greu standardele minimale de performanță;
- lipsa de respect față de profesori, agresiuni verbale față de colegi, absenteism, dezinteres față de activitatea școlară, nervozitate, agitație, tulburări de comportament.

ISTORICUL EVOLUȚIEI PROBLEMEI

Tatăl lipsește multe de acasă prin drumurile făcute peste graniță, mama lucrează în schimburi de noapte. În familie, tatăl își agresează fizic și verbal soția. Elevul este martor la agresiuni. Elevul se simte neglijat, are un puternic sentiment de frustrare afectivă, nimeni nu mai este interesat de evoluția lui școlară. Consecința este reprezentată de tulburări de comportament și dezinteres față de învățătură.

DESCOPERIREA CAUZELOR GENERATOARE:

- este tot timpul deprimat, nu are prieteni și nu socializează cu elevii din clasă, bea alcool, fumează, este pasionat de jocuri de noroc;
- are numeroase absențe nemotivate.

Comportamentul:

- când este prezent la ore, se izolează de colegi, ascultă muzică cu căștile în urechi, butonează telefonul;

- la solicitările profesorilor de a participa la oră, răspunde agresiv, lipsit de politețe și de interes sau rămâne într-o stare de liniște totală;
- când trebuie să lucreze individual în clasă nu-și termină niciodată activitatea, nu rămâne liniștit și își deranjează colegii;
- are capacități intelectuale peste nivelul mediu;
- are un singur prieten care îi este și vecin de apartament și se cunosc de la grădiniță;
- rămâne singur în timpul recreațiilor, ceilalți îl ocolesc, pentru că are de multe ori, un comportament violent.

Dialog cu elevul:

- V.R. evită să vorbească, ține privirea în pământ, își face de lucru cu telefonul pentru a evita implicarea;
- El declară că acasă face numai ceea ce vrea el. Dacă mamei lui nu-i place ce face el, la un moment dat, o să abandoneze școală, se va angaja la negru și se va muta de acasă.
- “Mă simt neînțeles de familie, profesori, colegi. Mi se pare că ca singura soluție pentru a scăpa de violența de acasă este să abandonez școala, să îmi găsesc de lucru și să mă mut.” Dacă cineva îi zice ceva, imediat, în pauză, sare la bătaie, devine violent.

Dialog cu mama:

- V. R. este un copil care încearcă să ajute în gospodărie pentru a nu mai exista divergențe.
- Mama ne spune că V.R. intervine adesea în situațiile agresive din familie pentru a-i lua apărarea;
- Are un comportament ostil față de tată;
- Mama se simte neputincioasă în rezolvarea propriilor probleme, de aceea ignoră tulburările comportamentale ale lui V.R., considerând că va veni timpul când soțul va înceta agresiunile, V. R.își va da seama că greșește, iar când soțul nu va mai pleca cu munca, totul va intra în normal.

ANALIZA DATELOR ȘI STABILIREA IPOTEZELOR

- Problema la școală este expresia certitudinii că el nu este capabil să reușească să termine studiile fiindcă va trebui să muncească pentru a se putea muta de acasă;
- Problemele copilului în legătură cu terminarea activităților la școală pun în lumină problema de motivație- ”La ce bun să înveți dacă va trebui să abandonezi studiile pentru a te întreține?!”
- Dacă va găsi liniște în mediul familial, el va reuși să aibă din nou încredere în forțele proprii.
- Cu toate acestea există o contradicție între comportamentul băiatului de acasă (protector cu mama, implicat și ostil cu tatăl) și de la școală (agresiv și ostil) aceste comportamente îi permit să stăpânească ambele situații.

CREAREA UNUI PROGRAM DE SCHIMBARE:

Fixarea obiectivelor

Obiective pe termen lung

1. Va frecventa regulat toate orele;
2. La școală va lua parte la discuțiile structurate și nestructurate cu toți colegii;
3. Va participa la ședințe de consiliere psihopedagogică;
4. Va face muncă de voluntariat în centrele unde sunt găzduite femeile abuzate;

5. Se va muta împreună cu mama într-un centru de primire a cazurilor sociale;

Obiective pe termen scurt

1. Va fi implicat în a-și spune părerea la toate discuțiile din clasă alături de colegii;
2. I se vor da sarcini precise, fiind implicat în diverse acțiuni, pentru a fi responsabilizat.

Metode și strategii

Conceperea și punerea în practică a unor metode coerente de lucru cu el.

O strânsă legătură cu familia, astfel încât prezența sa la școală să fie de aproape 100%.

Ajutarea lui V.R. de a redescoperi motivația de a participa la ore, spunându-și părerea în fața colegilor săi, printr-un sistem de sprijin și încurajare din partea profesorilor.

Mai multă implicare din partea profesorilor și stabilirea unui program flexibil de studiu.

I se va da ocazia să-și mărească încrederea în sine și să-și îmbunătățească aptitudinile în situațiile în care interacționează cu grupul de elevi (clasa), prin responsabilizarea sa în competiții, concursuri, voluntariat.

Se va cere ajutorul consilierului școlar, dată fiind natura cronică a problemelor lui V. R.

APLICAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE:

În timpul unei întâlniri la care au participat mama, dirigintele, directorul școlii, consilierul psihopedagogic, directorul centrului de primire a cazurilor sociale, V.R. a acceptat să încerce să atingă obiectivele pe termen scurt.

Responsabilități

I se cere să răspundă zilnic de ajutorul dat la aprovizionarea bucătăriei centrului social. Va lucra o dată pe săptămână cu consilierul școlii.

Participarea în clasă

Profesorii îl vor ajuta în fiecare zi să găsească răspunsul unei întrebări care va fi pusă în ziua următoare. Acest fapt are ca scop mărirea participării lui în clasă.

Rolul jucat de profesori va scădea în funcție de progresul înregistrat de elev, astfel încât să-i permită să participe sau să răspundă spontan la discuțiile din clasă.

Participarea elevului la discuțiile din clasă nu va lăsa loc unei intensificări speciale. Băiatul va fi conștient că răspunsurile corecte date în fața colegilor sunt de fapt o recompensă “ *Cealalți vor vedea că nu sunt așa de rău.* ”

Teme scrise:

Se va reduce numărul notițelor pe care trebuie să le ia în clasă.

Se va face o evaluare orală a materiei, după fiecare unitate de învățare, înaintea unei evaluări cumulative.

Aptitudini sociale

În timpul activităților de voluntariat, V. R. va avea ca sarcină să dirijeze sau să coordoneze planul de acțiune după o consultare cu profesorul coordonator care trebuie să îi indice ce să spună și ce să facă în rolul respectiv.

Ședințe de consiliere

O dată pe săptămână vor avea loc ședințe de consiliere în cabinetul școlar.

O dată pe lună va participa și mama lui V. R.

EVALUAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE

Evaluarea

La interval de două săptămâni, apoi la o lună de la prima întâlnire au avut loc ședințe cu V. R., mama și consilierul școlar.

Obiectivele pe termen scurt au fost realizate și se observă progrese rapide în relațiile spontane și convenabile lui V.R. cu alte persoane. Nu va mai absenta nemotivat, va participa la ore, va renunța treptat la consumul de alcool și la dependența de telefon, canalizându-și energia în activitățile muncii de voluntariat, între oameni care se confruntă cu probleme similare cu ale lui.

Numărul mărit de activități școlare și extrașcolare pare să fi mărit siguranța băiatului. Spre exemplu, după perioada de două săptămâni a obiectivului pe termen scurt, elevul a început să participe în clasă din ce în ce mai mult, fiind din ce în ce mai activ.

Atunci când a început să participe spontan, el a încercat să afle până unde putea merge (întârzia, dădea răspunsuri nepotrivite, vorbea neîntrebat, vorbea în timpul orei cu alți colegi, deranjând ora și se purta la fel ca înainte). Dialogul lui cu consilierul școlar a arătat că acest comportament reflectă siguranța crescută a lui V.R. și încrederea sa în relațiile cu ceilalți.

REZOLVAREA PROBLEMEI

Profesorul diriginte și consilierul școlii au hotărât ca acest comportament să fie considerat pozitiv și să aibă o atitudine cât mai flexibilă.

La sfârșitul primei luni, acest comportament nu ridicase probleme deosebite în clasă.

Randamentul lui V.R. la învățătură a crescut, dar s-a impus și în continuare ajutorul suplimentar al profesorilor, prin program de lucru suplimentar printr-o ședință de o oră pe săptămână în afara orelor de clasă.

Mama continuă să întâmpine dificultăți a se desprinde de mediul agresiv de acasă, răspunde la telefoanele soțului abuziv, se mai întâlnește cu acesta, deși recunoaște că, esențial, comportamentul acestuia nu s-a schimbat și asta încă îl mai afectează pe V.R.

CONCLUZII

Odată scos din mediul nociv, agresiv al casei unde locuia cu tatăl său, V.R. nu mai are dorința lui de a epata prin comportamentul agresiv, comunică mai bine cu colegii, cu profesorii, cu oamenii cu care lucrează în activitățile de voluntariat. Îi este în continuare teamă să-și facă prieteni, să se atașeze emoțional de o altă persoană și de aici dificultatea lui de a relaționa cu colegii.

Comportamentul său agresiv în mediul școlar este datorat lipsei de afecțiune din partea tatălui și a traumelor din familie. Momentan, el se simte abandonat de tată.

În continuare și consilierul școlar, și profesorii școlii vor aplica tehnici experimentale pentru a ameliora starea de teamă și de inadaptare școlară pentru elevul V.R.

Chestionar elevi

Prof. Petrescu Ștefania
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Scopul chestionarului este de a identifica acele comportamente agresiv-abuziv-repetitive, care se manifestă în mediul școlar prin amenințare, intimidare, agresiune verbală și fizică, excludere etc. Te rugăm să citești cu atenție întrebările și să răspunzi, pe scurt sau să bifezi în caseta care indică frecvența unor astfel de comportamente în școala noastră.

Vârsta

Clasa.....

Sexul.....

Școala

Niciodată Rar Uneori Frecvent Foarte
frecvent

1. Știi ce este bullyingul?
2. Ai fost agresat sau ai văzut alți colegi agresați(fizic sau on-line?)
3. Cum ai reacționat?
4. Te simți în siguranță față de agresiune /alte forme de violență în școală?
5. S-a întâmplat ca alți elevi să încerce să te amenințe?
6. S-a întâmplat să încerce cineva să te facă să faci rău altor elevi?
7. S-a întâmplat ca alți elevi să spună lucruri mincinoase despre tine (inclusiv în mediul on-line)?
8. S-a întâmplat să încerci să rănești fizic alți colegi?
9. Ai spus/întreținut o minciună despre alți colegi?
10. Ai manifestat un comportament agresiv-abuziv-repetitiv față de alți colegi?
11. Ai poreclit jignitor sau ai râs de alți colegi?
12. Ai fost excus de la o discuție/activitate de către colegi?

13. S-a întâmplat ca alți elevi să rădă de tine sau să te poreclească jignitor ?
14. S-a întâmplat ca alți colegi să manifeste un comportament agresiv-abuziv-repetitiv față de tine?
15. S-a întâmplat ca alți elevi să încerce să te rănească fizic?

Chestionar pentru profesori 1

Prof. Graur Aurel
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Scopul chestionarului este de a identifica acele comportamente agresiv-abuziv-repetitive, care se manifestă în mediul școlar prin amenințare, intimidare, agresiune verbală și fizică, excludere etc. Va rugăm să cititi cu atenție întrebările și să răspundeti.

1. Știți ce este bullyingul?

.....
.....

2. Cunoașteți faptul că există legislație care vă poate proteja în astfel de situații?

.....
.....

3. Sunteți conștient de existența agresiunii în școală? Ați fost agresat sau ați văzut pe alții agresat?

.....
.....

4. Cine a fost agresorul (alți colegi, părinți, alte persoane)?

.....
.....

5. Care sunt cele mai frecvente tipuri de agresiune? (fizică/ verbală / psiho-socială)?

.....
.....

6. Cum ar putea fi monitorizată violența în școli?

.....
.....

7. Ce credeți că ar trebui făcut, la nivel de școală, pentru ca situația să se îmbunătățească?

.....
.....

Chestionar pentru profesori 2

Prof. Covaci Luiza
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Niciodată Rar Uneori Frecvent Foarte
frecvent

1. Știti ce este bullyingul?
2. Ați fost agresat sau ați văzut alți colegi agresati(fizic sau on-line?)
3. Cum ați reacționat?
4. Vă simțiți în siguranță față de agresiune/alte forme de violență în școală?
5. S-a întâmplat ca alte persoane să încerce să vă amenințe?
6. S-a întâmplat să încerce cineva să va determine să faceti rău altor colegi?
7. S-a întâmplat ca alți colegi să spună lucruri mincinoase despre dvs.(inclusiv în mediul on-line)?
8. Ați spus/întreținut o minciună despre alți colegi?
9. Ați manifestat un comportament agresiv-abuziv-repetitiv față de alți colegi?
10. Ați poreclit jignitor sau ați râs de alți colegi?
11. Ați fost excus de la o discuție/activitate de către colegi?
12. S-a întâmplat ca alte persoane să râdă de dvs. sau să vă jignească ?
13. S-a întâmplat ca alți colegi să manifeste un comportament agresiv-abuziv-repetitiv față de dvs.?

Chestionar pentru părinți

Alexandrescu Dorina
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Scopul chestionarului este de a identifica acele comportamente agresiv-abuziv-repetitive, care se manifestă în mediul școlar prin amenințare, intimidare, agresiune verbală și fizică, excludere etc. Va rugăm să cititi cu atenție întrebările și să răspundeti, prin raportare la copilul dvs.

1. Cunoașteți fenomenul de bullying? La ce se referă?
.....
.....
2. Sunteți conștient de existența agresiunii în școală? Copilul dvs. a fost agresat de către alți colegi/personalul școlii?
.....
.....
3. Cine a fost agresorul (alți colegi, părinți, alte persoane)?
.....
.....
4. Cu ce tip de agresiune s-a confruntat copilul dvs.? (fizică/ verbală / psiho-socială)?
.....
.....
5. Ce credeți că ar trebui făcut, la nivel de școală, pentru ca situația să se îmbunătățească?
.....
.....

PROIECT DE LECȚIE

Prof. Cristina Sirbu și Georgiana Nica
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Titlul lectiei: **Fără bullying în școala noastră!** Bullyingul poate duce la abandon școlar și excluzine!

Durata 50 minute

Descriere sintetică: În cadrul acestei ore de dirigințe dirigintele va prezenta elevilor definițiile de bază ale bullyingului, tipurile de bullying, (Anexa 0) oferindu-le totodată instrumentele cu ajutorul cărora să se realizeze înțelegerea și analiza comportamentului agresorului, dar și comportamentul victimei, martorilor.

Metode aplicate în lecție : învățarea aplicată și prin cooperare .

Fiind prevăzute câteva tipuri de activități,elevii vor lucra în diferite formate : în grupuri de 4-5, în perechi sau cu toată clasa.

Metodele de predare sunt: Expunerea, dezbateri informală de către elevi, sarcini de lectură, jocuri de rol, brainstorming, realizarea unei scenete.

Materialele specifice sunt în anexe.

Concepte cheie: Conștientizarea bullyingului, bullyingul legat de rasă și etnie; bullyingul în viața școlară.

Ținte:

- Să le ofere elevilor definiția conceptelor de bullying, agresor și victima, tipurile de bullying și să îi ajute să înțeleagă de ce fenomenul de bullying este rău și trebuie evitat, prin cunoașterea sentimentelor, prin analiza lor și identificarea comportamentului corect, a empatiei și toleranței.
- De asemenea, este foarte important ca elevii să știe cui se pot adresa în cazul în care sunt ținta unor acțiuni de tip bullying (părinți, diriginte, profesori, director, polițist, telefonul copilului) și faptul că neraportarea bullyingului poate produce efecte negative asupra lor.

Obiective:	Lecția își propune să ajute elevii: 1. Să definească bullying-ul și tipurile de bullying; 2. Să identifice agresorul și victima, tipurile de bullying; 3. Să explice sentimentele persoanelor implicate în fenomenul de bullying; 4. Să analizeze cauzele bullying-ului; 5. Să ia decizii cum să se comporte adecvat atunci când se confruntă sau sunt martorii fenomenului de bullying; 6. Să adopte un comportament corect când interacționează cu alți elevi; 7. Să accepte toleranța, să fie empatici. 8. Să sesizeze cazurile de bullying către părinți, diriginte, profesori, director, polițist, telefonul copilului.
Rezultatele învățării :	La finalul lecției, elevii vor fi capabili să: · Definească bullying-ul; · Dea exemple de bullying; · Enumere tipurile de bullying și să le descrie; · Facă diferența între agresor și victimă; · Evalueze posibilele cauze ale bullying-ului; · Critice comportamentul agresiv; · Explice sentimentele persoanelor implicate în fenomenul de bullying; · Formuleze caracteristicile unui comportament corect în situațiile în care se confruntă sau sunt martorii fenomenului de bullying; · Justifice și să concludă despre cum să se comporte în școli, cu alți elevi și cu semenii lor, pentru a împiedica /descuraja fenomenul de bullying.
Materiale:	Hârtie albă, computer și video-proiector, fragment din cartea <i>Agresorul</i> de Paul Langan, fișe de lucru, cartonase autocolante, flip-chart.
Activitatea 1	<i>Captarea atenției</i> (5 minute) Profesorul anunță titlul lecției și explică modul în care de vor derula activitățile. Realizează activitatea practică (material utilizat Anexa2).

- Activitatea 2* Introducerea de noi concepte (10 minute)
- Profesorul definește și explică ce înseamnă conceptele de bullying, agresor, victimă, tipuri de bullying (Anexa 1).
- Apoi, face legătura cu activitatea practică. Atunci când mototolesc hârtia, elevii au fost agresori pentru ea... Au lăsat urme care nu pot fi înlăturate. Bullying-ul afectează victima pentru totdeauna! .
- Activitatea 3* *Utilizarea literaturii pentru a ilustra fenomenul de bullying*
(10 minute)
- Profesorul le oferă elevilor copii cu fragmentele selectate din cartea *Agresorul*, scrisă de Paul Langan (pag. 22-27 , Anexa 3).
- Elevii citesc fragmentul și îl analizează: ei identifică agresorul/agresorii și victima, discută cu dirigintele și între ei despre comportamentele lor, despre cauzele acestor comportamente, despre sentimentele celor implicați și își exprimă opiniile (pro sau contra), oferind argumente în acest sens.
- Dirigintele moderează discuția și orientează elevii prin întrebări spre materializarea discuțiilor în judecăți de valoare precum și atingerea obiectivelor.
- Activitatea 4* *Jocuri de rol pentru o mai bună înțelegere și explicare a comportamentului agresiv* (15 minute)
- Profesorul organizează elevii în grupuri și cere fiecărui grup să adapteze și să reinterpreteze, în versiune proprie, scena descrisă în fragmentul citit anterior, ei trebuind să ia în considerare ce au învățat despre fenomenul de bullying și să-și imagineze că victimele aparțin minorităților rasiale (ex. Bruxelles, arabi care locuiesc în comunități de albi și invers). Elevii vor face schimb de roluri (agresorul va deveni victimă și invers) și vor împărtăși colegilor propriile sentimente față de fiecare situație, evidențiind de ce fenomenul de bullying este greșit sau trebuie oprit.
- Se pot folosi cartonase autocolante unde vor scrie posibilele cauze ale bullying-ului, sa dea exemple de bullying, sa explice sentimentele persoanelor implicate în fenomenul de bullying, toleranța, empatie, etc... care vor fi aplicate într-un tablou dinamic pe un flip-chart sau pe tabla din clasă.

Activitatea de evaluare: Verificarea gradului în care elevii au reușit să asimileze noul conținut (10 minute)

Profesorul le cere elevilor să realizeze sarcina din fișa de lucru și anunță tema. (material de utilizat Anexa 4).

Temă

Până la ora următoare de dirigenție, fiecare elev va realiza un desen care să fie un mesaj antibullying pe foaie A2 sau A3; desenele vor fi expuse pe holurile școlii și în sala de sport .

Anexa 1. Despre Bullying

Motto: Fiecare elev are dreptul de a se simți în siguranță, respectat și acceptat.

Bullying-ul face referire la acele situații în care cineva este încolțit și devine ținta răutăților de tipul:

- este supus *tachinărilor și batjocorit*;
- se fac *glume proaste* pe seama sa și se răspândesc comentarii *jignitoare*;
- este *poreclit, etichetat și denigrat*;
- sunt împrăștiate *barfe și zvonuri* despre el/ea;
- este *izolat* sau *exclus* dintr-un grup/ cerc / activitate;
- este *intimidat* sau *amenințat*;
- este tratat ca un *obiect* și nu ca o persoană (chiar în prezența sa);
- se vorbește despre el/ea ca și cum nu ar fi de fata;
- este *lovit, îmbrâncit, împins, înghiontit, bătut*;
- îi sunt *distruse sau confiscate lucrurile personale*;
- este *hărțuit* prin intermediul rețelelor de socializare, al *internetului* – trimițându-se mesaje amenințătoare sau false, imagini ofensatoare (cyber-bullying);
- este atacat prin intermediul telefonului cu *mesaje sau apeluri răutăcioase*.

Bullying-ul este *atitudinea ostilă, violența emoțională și/ sau fizică* ce se caracterizează prin trei elemente definitorii:

- caracterul intenționat, deliberat (un bully (en) = bătauș sau mai mulți ataca, intimidează, agresează în mod voit, sub o formă sau alta, o altă persoană, numita victimă);
- caracterul repetitiv – în situațiile de bullying agresiunea nu este una izolată, ci, în mod sistematic, persoanei i se fac răutăți;
- implica un dezechilibru de putere – victima nu se poate apăra, fie pentru că este singură și împotriva sa sunt coalizate mai multe persoane, fie pentru că agresorul are un ascendent de vârstă sau de un alt tip.

Bullying-ul este o problemă foarte serioasă și nu trebuie nicio clipă să ne gândim că pur și simplu face parte din viața noastră și să ne resemnăm cu acest lucru. Este distructiv și complet greșit și inacceptabil!

Victima bullying-ului se simte: confuză, temătoare, bolnavă, tristă, nefericită, nu mai știe în cine să aibă încredere, ajunge să se auto-izoleze și chiar să își dorească să părăsească definitiv școala.

În funcție de cât de puternic este bullying-ul, efectele pot fi unele dintre cele mai distrugătoare pentru o ființă umană:

- își dorește să renunțe la școala pentru ca nu mai suporta să ajungă în situații în care să i se facă rău (abandonul școlar),
- în urma conflictelor cu agresorii poate suferi urmări fizice grave astfel încât să necesite spitalizare (vătămarea fizică),
- își poate dori să se sinucidă sau să ia viața celui care i-a făcut rău (suicid sau omucidere),
- poate experimenta o teamă foarte puternică, extrem de intensă și coșmaruri repetate, devine amortită emoțional, nu poate dormi, nu se poate concentra (traumă psihică).

Fiecare dintre noi, fie ca suntem elev-coleg, părinte al unui copil-elev, profesor, adult care are în preajmă sa elevi sau oricare alt rol posibil, să încercăm să nu ezitam să ne implicăm în aceste cazuri și să facem ce putem mai bine din rolul nostru, astfel încât să preintampinăm propagarea bullying-ului sau să contribuim la a soluționa cazurile de bullying existente.

O persoană hărțuită, singură, nu poate opri un bully. Dar ajutată, acest lucru va deveni posibil.

De aceea, am decis să realizăm o lecție la dirigință având ca temă bullyingul.

Anexa 2: Activitate practică

Profesorul dă fiecărui elev câte o hârtie albă și le cere să o mototolească, să o strângă în mână, să o facă praf, dar să aibă grijă să nu o rupă.

Apoi ea/el le cere elevilor să o desfacă, să o întindă și să se uite la cât de *speriată* și de murdară este.

Ea/el cere elevilor să-și ceară scuze hârtiei.

Cu toate că și-au cerut scuze și au încercat să repare hârtia, profesorul le arată toate *cicatricile* pe care le-au lăsat, acestea *nevindecându-se* niciodată, oricât de tare ar încerca ei să le repare. Exact la fel este și situația în care un copil este agresat de un altul. Își pot cere scuze, însă cicatricile vor rămâne pentru totdeauna!

Anexa 3: Fragment din cartea “Agresorul” de Paul Langan (pp. 22-27)

Mergând pe stradă, Darrell^[1] își văzu umbra în fereastra unui magazin. Își aminti de un șoricel ce alerga pe alee, sperând să nu fie văzut de nicio pisică. Își dădu seama că, pentru restul lumii, el părea a fi un copilăș ce se teme de propria sa umbră.

Mai în față, văzu un grup de 5 băieți stând în fața unui mic magazin de sandvișuri. Păreau a avea în jur de 15 sau 16 ani, toți fiind mai mari decât Darrell. Nu semănau cu huliganii pe care îi știa de acasă. Păreau a fi copii obișnuiți care își petreceau timpul împreună, așa cum și el făcea împreună cu prietenii săi, Malik, Reggie și Mark. Doi dintre ei aveau doze de suc, se înghioldeau și râdeau. Darrell se întreba dacă vreunul dintre ei era boboc la Bluford.

Se gândi ce să facă. *N-ar fi drăguț să zâmbesc și să mă prezint, iar ei să se dovedească a fi băieți prietenoși*, își spuse el. *Poate ei sunt la fel ca Malik, Reggie și Mark. Dacă voi ajunge să îi cunosc, prima zi la Bluford nu ar fi chiar așa de rea.*

Darrell se apropie și încercă să urmeze sfatul mamei sale. Le zâmbi, încercând să ascundă faptul că îi tremurau genunchii teribil.

- La ce râzi, fraiere? spuse cel mai mare dintre băieți. Era aproape la fel de înalt și bine făcut ca Malik. Crezi că suntem amuzanți sau ce?

- Nu, nu, spuse repede Darrell, panicat, căutând cuvintele potrivite. *Fusesse simplu să vorbesc cu Malik și cu băieții de acasă, dar aceștia sunt altfel*, se gândi Darrell.

Nu avea nici cea mai mică idee ce ar putea să le spună.

- Sunt... sunt nou pe aici, mormăi el emoționat, și merg la Buford.

- Buford? Ce-i asta? Ești prost sau ce? spuse cel mare, ceilalți râzând parcă în sincron.

-Vreau... vreau să spun Bluford-, rectifică Darrell, da... Bluford.

- De ce nu ai spus așa de la bun început? Ți se plimbă limba-n gură sau ce? întrebă cel mare. Oricum, nu protesti pe nimeni. Tu, ăla de clasa a șasea, ce pretinzi că ești la liceu.

Se apropie atât de mult încât Darrell nu mai putu nici măcar să respire sau să zâmbească, lovindu-l un miros puternic de ceapă și țigări.

- Care-i numele tău, puștiule? întrebă el.

-Sunt Darrell... Mercer.

-Darrell... Mercer repetă ei, chicotind.

Numele lui Darrell îi amuzau teribil. Continuau să îl tot repete, luându-l în derâdere. Darrell încerca să găsească o cale să fugă, să scape de ei, dar băieții îl înconjură.

În sfârșit, cel mare întrebă:

- Ai ceva bani, Darrell Mercer?

- Pentru ce? întrebă Darrell.

- Ne gândeam că ne împrumuți, ca să nu-ți îndesăm fundul ăla sfrijit în tomberonul acela, spuse cel mare.

Prietenii lui începură să râdă tare. Unul dintre puști, îmbrăcat într-un tricou foarte larg cu Lakers, îi acoperea pe toți cu râsul său.

- Arată de parcă ar fi pe punctul de a-și uda pantalonașii, zise băiatul cu tricoul Lakers, neputând nici măcar să mai respire de răs.

Darrell le dădu 3.25\$, tot ce avea. Le înmână banii cu mâinile ce-i tremurau groaznic.

- Trei biștari? Atât ai? se rățoi băiatul musculos la el.

Darrell se holba la el, cu gura deschisă de spaimă. Apoi, fără să scoată vreun cuvânt, Darrell încercă să treacă pe lângă ei, dar toți se puseră în calea lui. Băiatul mai mare întinse degetul arătător și îl împunse pe Darrell în piept.

- Sunt Tyray Hobbs. Sunt boboc la Bluford, iar eu conduc lucrurile pe aici. Ai auzit ce am zis?

- Da, zise Darrell, plecându-și capul.

Voia să meargă acasă, nu la unchiul Jason, ci înapoi în Philadelphia. Încă o dată, încercă să treacă de ei. De această dată, băieții se dădură la o parte. Dar, grăbindu-se să treacă de ei, Tyray îi puse piedică. Neputând să treacă de adidașii Nike ai lui Tyray, Darrell se împletici și căzu pe marginea trotoarului. Își mușcă buza când se lovi de pământ. Simți gustul sărat al sângelui care îi țâșni din buză.

- Ești împiedicat sau ce? întrebă Tyray.

- Ești vreun prostălău sau ceva de genu'? întrebă alt băiat.

Darrell se ridică ușurel. Rana era mică. O ascunse, mușcându-și buza de jos. Nu voia ca cineva să observe că sângera.

-Deci așa are să fie, gândi Darrell.

-Uite cum tremură, zise Tyray sfidându-l, iar băieții se puseră din nou pe răs, scoțând un sunet asemănător mașinilor prinse în aglomerația din oraș de la orele de vârf.

Darrell se întoarse și începu să meargă ușurel către noul său apartament.

Un cuplu tânăr ce împingea un cărucior de bebeluș se îndrepta către el. Bărbatul era solid. Darrell crezu că Tyray și prietenii lui nu vor îndrăzni să se ia de el. Când mai avea puțin de 1 metru până la cărucior, se întoarse. Băieții dispăruseră.

Tyray și prietenii săi dispărură în umbră, dar Darrell știa că avea să îi vadă din nou. Ajungând la Bluford, ei aveau să fie acolo, plimbându-se pe coridoare, stând în vestiar, relaxându-se în sala de sport.

Îl vor aștepta.

Anexa 4: Fișă de lucru

Activitatea 1:

Citiți cu atenție textul următor și identificați formele de bullying .

“Primii mei ani la liceu au fost o adevărată tortură. Nu era suficient de rău să fii nou în școală, dar unii oameni de acolo aveau grijă să îți facă viața și mai grea decât atât. Erau câțiva care obișnuiau să scrie bilețele jignitoare, să te urmărească în drumul tău spre casă sau să facă farse la telefon. Un anumit agresor obișnuia să îmi necăjească sora, care avea doar 10 ani pe atunci. Se întâmpla numai când eu nu eram prin preajmă. Nu a durat mult până ce agresorul a început să mă necăjească și pe mine. După ce am mers la consilier pentru a-i povesti ce se întâmplă, mi-au

promis că vor discuta cu cei implicați. Nimic nu s-a schimbat. Am mers și la director și, surprinzător, nimic nu s-a schimbat până ce în clasă, odată, pe când agresorul m-a lovit și mi-a apucat mâna, aproape reușind să mi-o rupă. Se uită atunci la mine și îmi spuse:

-Ești la fel de ușor de rănit precum sora ta."

Activitatea 2:

Pentru fiecare întrebare de mai jos, alegeți răspunsul corect:

- a) "Bârfa" este o formă de bullying?
Da Nu
- b) Apare bullying-ul de cele mai multe ori în cadrul unui grup?
Da Nu
- c) Sunt agresorii mai populari decât colegii lor mai puțin îndrăzneți?
Da Nu
- d) Ar trebui ca un copil ce este agresat să vorbească cu cineva (părinte, prieten, profesor)?
Da Nu
- e) O situație de bullying poate fi ștearsă doar cu ajutorul scuzelor?
Da Nu

PLAN DE LECȚIE

prof. Moise Alina
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

- Unitatea de învățământ:
- Inițiator:
- Data:
- Clasa:
- Titlul lecției: **„Ridică-te și fă o diferență”**
- Scopul lecției: dezvoltarea responsabilității față de propria persoană și față de ceilalți și a inițiativei în situații de bullying
- Competențe vizate:
 - ✓ Stimularea responsabilității față de propria persoană și față de ceilalți și a capacității de asumare a acesteia.
 - ✓ Să înțeleagă conceptul de bullying și rolul personal în diminuarea acestui fenomen;
 - ✓ Dezvoltarea gândirii critice și a gradului de angajament în societate;
 - ✓ Discernământ în luarea deciziilor;
 - ✓ Capacitatea de exprimare de sine și interacțiune cu ceilalți;
 - ✓ Dezvoltarea încrederii în propria persoană;
- Strategia didactică:
 - a) Metode și procedee: conversația, expunerea, observarea dirijată, povestirea, studiul de caz, problematizarea, jocul de rol;
 - b) Mijloace de învățământ/materiale: tablă/flipchart, markere, siluetă umană; c) Forme de organizare a activității: frontală.
- Timp de lucru: 50 minute

Scenariul didactic:

Nr. Crt.	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
1	Moment organizatoric	3 min	Discuție pe baza unei întrebări de creare a angajamentului: „Cum stați azi cu energia/cheful de școală, etc?”, eventual și o glumă/întâmplare personală.	Conversația	Frontală
2	Captarea atenției/ anunțarea temei	5 min	Azi am nevoie de voluntari. Cine vrea să mi se alăture aici, în fața clasei, timp de câteva minute? Am nevoie de 2 persoane (alegem o persoană înaltă și una scundă - cel înalt va fi agresorul, cel scund victima). Doboaă-l pe numele copilului scund. (sigur va ezita, așa că este nevoie de încurajare) Haide, haide, îndrăznește (râsete)	Joc de rol	Frontală
3	Dirijarea învățării	24 min	Azi o să discutăm despre acest subiect sensibil: despre fenomenul de bullying.... Și ce ați văzut mai devreme este exact asta: bullying. Haideți să discutăm puțin despre ce am observat: Ce s-a întâmplat când agresorul a împins în jos victima? (s-a lăsat și ea în jos) S-a lăsat și ea în jos, exact! Ca să împingi pe cineva în jos, trebuie să te lași și tu în jos... Ce părere aveți: ce crede cel care împinge în jos? Agresorul îi împinge pe alții în jos crezând că este mai sus, că e mai bun, crede că se ridică, călcând pe alții. El sau ea (pauză) - nu râdeți, că sunt și fete așa - vrea să fie mai sus, mai puternic, sau pur și simplu să pară mai bun decât alții.	Conversația Marker, flipchart/ tablă	Frontală

Nr. Crt.	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
			De fapt, ce se întâmplă? În fapt, se coboară. Se coboară în ochii noștri pentru că noi știm că e de fapt slab. Se coboară. E slab pentru că nu se poate face remarcat decât prin agresiune, fie ea fizică sau verbală. E slab pentru că își alege victime mai mici decât el. Știe cineva ce înseamnă BULLYING? Așa este: Bullying-ul e definit ca umilire, ca batjocură. Haideți să ne uităm puțin la cuvântul BATJOCURĂ. BAT+JOC+URĂ Cum începe bullying-ul? O bătaie în joacă, nu-i așa? Apoi...un copil este etichetat, tachinat, batjocorit în cercul său de cunoștințe sau de către colegi care îl strigă într-un anume fel... Acele tachinări - care din păcate uneori se transformă în îmbrânceli sau chiar în atacuri fizice - generează URĂ. Bulling-ul are trei caracteristici: • este intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva; • este repetat – aceeași persoană este rănită mereu; • apare dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură. În alte țări, nu în România😊, acest fenomen este foarte frecvent în licee. Probabil că și voi cunoașteți cazuri de bullying. Nuuu...nu la voi în clasă sau în școală (faci cu ochiul), Cunoașteți cazuri de bullying?	Povestirea/ studiul de caz Conversația /	

Nr. Crt.	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
			Și eu știu cazuri.... și am și eu povestea mea.... (poate fi o altă poveste personală) „...aveam în clasă o colegă – rebelă, să zic așa - care se înțelegea bine doar cu acei colegi care râdeau când ea batjocorea pe cineva.... colegi de clasă/de școală. Această colegă nu era de neoprit, însă avea prieteni din afara liceului care o așteptau la poartă în fiecare pauză.... și atunci, cum „cu prietenii nu te pui”, o lăsam în pace de fiecare dată când ea îmbrâncea pe cineva sau înghesuia la colț vreun coleg.... Până într-o zi, când un coleg care - deși nu dorea să își prindă puterile cu o fată - a văzut pe holul școlii cum o fetiță de la o clasă mai mică era batjocorită... Atunci colegul s-a ridicat și a apărut-o pe fetiță; atunci m-am implicat și eu și încă 2 colegi, chiar dacă știam că la poarta școlii așteaptă „prieteni”. Colega noastră – agresoarea - s-a rușinat așa de tare că nu a mai fost „puternică”, încât în următoarele zile nu a mai venit la școală și când a adus scutirea s-a întors doar Mara, colega noastră, iar agresoarea a rămas undeva la poartă cu "prieteni". Haideți să facem un experiment. V-am adus o siluetă de adolescent. O să vă rog să scoateți la iveală toată creativitatea și să desenați, să scrieți pe aceste siluete cele mai frumoase trăsături ale unei persoane cu care ați dori să interacționați. Observ o persoană care este mai puțin implicată. După terminarea exercițiului, silueta este lipită pe tablă și este ales un lider care să explice de ce această persoană creată de ei ar fi minunată dacă ar fi reală. (colegii sunt lăsați să adauge diferite motive dacă doresc) Elevul mai puțin implicat în exercițiul de grup este chemat în fața clasei și i se spune la ureche să spună cuvinte urâte la adresa siluetei și să rupă o	Problematizarea	

Nr. Crt.	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
			mână, să facă o pauză, apoi să continue rupând încă ceva de la siluetă fără să explice de ce. Cum v-ați simțit când a rupt silueta? Un agresor ne crează o stare de disconfort, de teamă, de neliniște... așa-i? Ne face rău prin abuzuri emoționale și fizice. Cum puteți evita asta? (te poți îndepărta de el) Îl marginalizăm cu toții, putem să îl influențăm să renunțe. Când nu te mai simți confortabil tu cu tine, când te deranjează că ești luat în derâdere, sau ești martor la o situație când un agresor ia un alt coleg în derâdere, nu o privi ca pe o normalitate. Nu aveți nevoie să stați în preajma unui agresor. Intuiția voastră vă semnalizează că nu este în regulă. De ce stau de obicei adolescenții pe lângă un lider agresor? Pentru ca ei cred că sunt acceptați în grup și că „împrumută” din puterea agresorului, corect? Nu sunteți acceptați într-un grup pentru că stați în preajma celui care vă creează disconfort. Sunteți doar tolerați pentru că alimentați sentimentul atât de dorit de agresor - că are putere. De ce credeți că o persoană agresează alte persoane? De multe ori, agresorul adoptă violența ca ultimă posibilitate de refulare și exprimare, fiind la rândul său abuzat ori neglijat. Nu are puterea să își		

Nr. Crt.	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
			gestioneze frustrarea, emoțiile. Și asta din cauza lipsei de empatie, lipsa afecțiunii, iubirii, superficialitatea relațiilor umane, și, mai ales, expunerea și preluarea unor modele de comportament similare. Știți ... doar până în clasa a VI-a un copil vede pe cont propriu peste 100.000 de acte de violență la televizor și în filme... ca să nu mai vorbim despre materialele care sunt pe internet. Agresorul nu a fost atât de norocos ca voi să fie iubit și respectat pentru ceea ce este. Adică - pe scurt – agresorul ... este el însuși o victimă. Doare atât de tare... lipsa de apreciere, lipsa îmbrățișărilor, a actelor de iubire... pentru că suntem oameni și funcționăm cu iubire... acesta este, de fapt, combustibilul nostru... IUBIREA. Iar agresorului exact acest combustibil îi lipsește. Să ne întoarcem puțin la silueta noastră... ruptă. Ce ar putea (numele celui ce a rupt silueta) să facă să repare ce a făcut? (să lipească) Ok, hai să lipim. Lipește silueta. Cum este acum silueta? (e întreagă, dar se văd urmele) Discutăm despre urmele lăsate de bullying. Așa este și cu urmele lăsate de bullying. Dacă rănești pe cineva, poți să reperi într-o anumită măsură, însă urme vor rămâne. Așa că mai bine fii precaut. Nu uita că bullying-ul are trei caracteristici: • este intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva; • este repetat – aceeași persoană este rănită mereu; • apare dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este		

Nr. Crt.	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
			percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.		
4	Obținerea performanței	15 min	Am văzut mai devreme că, dacă începi să-i împingi pe alți oameni în jos, te cobori. Să ne uităm puțin la reversul medaliei. Dacă încerci să ajuți pe cineva să se ridice, să îl împingi în sus, te ridici pe vârfuri, ești mai sus decât înainte, te îmbunătățești pe tine. Ca să ridici pe altul, trebuie să te ridici pe tine mai întâi. Care este Regula de Aur? „Fă altora ceea ce ți-ar plăcea să-ți facă ei ție.” Solicit elevilor să noteze răspunsurile la următoarele întrebări și să le împărtășească clasei: · Cum îți vei folosi influența dacă vezi pe cineva insultat sau abuzat? · Cum te poți apăra dacă un tiran se ia de tine?	Conversația	Frontală
5	Încheierea activității/ concluzii/ evaluare	3 min	Dragii mei... Când vedeți un agresor, luați atitudine, fiți EROI. Ridicați-vă fără teamă, rămaneți fermi și încrezători în fața agresiunii verbale. Nu este despre voi, este despre ei. Alegeți să fiți eroi, să fiți salvatori și nu victime. Strângeți rândurile, aliați-vă cu cei ca voi și spuneți STOP. E în puterea voastră. Dar puterea aceasta nu se vede dacă nu acționați. Răspund la eventuale întrebări care au apărut și cer feedback legat de cum s-au simțit și ce i-a ajutat cel mai mult.	Conversația	Frontală

PROIECT DE LECȚIE

Prof. Iulia Dragomir
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Disciplina: Consiliere și orientare

Clasa : a IX-a

Modul Tematic: Autocunoaștere și dezvoltare personală

Tema: Cine sunt eu?

Tipul Lecției: Predare

Durata: 50 Min.

COMPETENȚE GENERALE:

1. Explorarea resurselor personale care influențează planificarea carierei, comunicarea eficientă cu ceilalți.
2. Integrarea abilităților de interrelaționare, combaterea antibullyingului, în vederea dezvoltării personale și profesionale
3. Utilizarea adecvată a informațiilor, în propria activitate, pentru obținerea succesului

VALORI ȘI ATITUDINI

- Respect și încredere în sine și în ceilalți;
- recunoașterea unicității fiecărei persoane;
- receptivitate la emoțiile celorlalți;
- valorizarea relațiilor interpersonale;

COMPETENȚE SPECIFICE

Argumentarea importanței încrederii în sine, pentru evoluția personală

Examinarea caracteristicilor specifice adolescenței

Exersarea comunicării eficiente

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

COGNITIVE:

- să enumere calitățile și defectele proprii;
- să numească trăsăturile colegului de bancă;
- să ierarhizeze propriile valori;
- să definească bullyingul;
- să enumere modalități de combatere a bullyingului;
- să ofere exemple de acțiuni întreprinse pentru susținerea valorilor proprii;
- să creeze un desen care să îi definească;
- să aleagă un simbol reprezentativ;
- să creeze un motto definitoriu;
- să numească elemente nonverbale, paraverbale specifice a diferite stări;
- să descrie o situație în care au încercat starea numită anterior;
- să ierarhizeze cinci situații de viață (de la cea cu impact mai mare emoțional până la aceea cu mai mic impact emoțional cu nr de la 1 la 5, în care au simțit sentimentul respectiv;
- să desprindă trăsăturile colegilor din răspunsurile oferite ;
- să realizeze un afiș care să cuprindă elemente definitorii;
- să realizeze un portofoliu al clasei cuprinzând materialele realizate de fiecare elev;
- să scrie 10 lucruri despre sine în cinci minute răspunzând la întrebarea :cine sunt eu?;

AFECTIVE:

Să empatizeze cu stările, emoțiile celorlalți

METODE ȘI PROCEDEE:

Conversația, jocul, lucrul în echipă, povestea cu tâlc, brainstormingul, desenul, explicația, descrierea, problematizarea, observația

BIBLIOGRAFIE

<https://drumuricatretine.wordpress.com/2014/11/10/fereastrasufletului/>

MATERIAL DIDACTIC:

fișe de lucru, post-ituri, creioane colorate, coli, markere de diverse culori

SCENARIU DIDACTIC:

Etapele lecției	Conținutul informațional al lecției		Strategia didactică	
	Activitatea dirigintelui	Activitatea elevilor	Metode și procedee	Forme de organizare
1. Moment organizatoric (5min)	Pregătește materialului necesar desfășurării în condiții optime a activității	Se organizează în vederea participării active la lecție	Conversația	Frontal
2. Captarea atenției (3 minute)	Spune elevilor o poveste cu tâlc, „Fereastra sufletului”, îi provoacă la discuție pentru a desprinde morala poveștii legate de orientarea fiecăruia către sine în dorința de a schimba lucrurilor din jurul lui.	Ascultă povestea, se implică în discuție, oferă diverse răspunsuri.	Conversația	Frontal
3. Anunțarea	Comunică elevilor tema exactă a discuției la care vor	Recepționează tema propusă	Expunerea	frontal

Etapetele lecției	Conținutul informațional al lecției		Strategia didactică	
temei (2min)	participa, cu obiectivele aferente, scriind pe tablă titlul: Autocunoașterea: Cine sunt eu?			
3.Desfășurarea activității Dirijarea învățării (20min)	Distribuie câte cinci coli fiecărui elev, postit-uri, creioane colorate, post-ituri, Comunică elevilor ce sarcini de lucru au: 1)să enumere pe o coală cinci valori în care cred, să scrie apoi acțiunile pe care le întreprind pentru a susține acele valori.Discutând cu elevii, definește valorile și oferă exemple. Îi roagă pe elevi ca pe fiecare pagină primită să își scrie în partea superioară numele și prenumele. Analizează împreună cu elevii răspunsurile, după care, în funcție de ponderea acțiunilor întreprinse în sprijinul valorilor numite,îi pune pe aceștia să reorganizeze ierarhia, în așa fel încât ordinea propriilor valori să fie cea reală, în funcție de lucrurile concrete realizate. 2)Împarte elevii în echipe de câte doi, le distribuie câte două post-ituri de culori diferite în așa fel încât fiecare să scrie pe unul trei calități și trei defecte proprii , pe altul, trei calități și trei defecte ale colegului de bancă. Elevii nu au voie să vadă numele elevului pentru care ei trebuie să ofere răspunsuri.Pe prima bancă a clasei există dosare corespunzătoare fiecărui elev,strânge materialele scrise despre colegi și le pune în portofoliul celui căruia îi corespunde descrierea dată fără a citi tuturor răspunsurile colegilor, urmând ca la sfârșitul orei fiecare să	Răspund în scris la întrebări Răspund verbal Participa activ Formulează întrebări, își notează valorile proprii, le ierarhizează, oferă exemple de acțiuni care vin în sprijinul acestora. Elevii notează pe postit-uri răspunsurile cu privire la propriile trăsături, le împărtășesc celorlalți cu privire la sine și le oferă pe cele care fac referire la colegul de bancă pentru a fi puse în portofoliul acestuia de către d-na dirigintă. Elevii completează fișele și înmânează d-nei diriginte	Chestionar Expunerea Problematizarea Exercițiul Conversația	individual și frontal frontal

Etapale lecției	Conținutul informațional al lecției		Strategia didactică	
	primească portofoliul i să descopere cum este perceput de colegi. 3)Se distribuie alte foi fiecărui elev, pe care fiecare trebuie să deseneze ceva în două minute și să ofere un titlu, în alte două minute să scrie un motto semnificativ. Strânge apoi foile și le pune în portofoliile aferente fiecărui elev. 4)Împarte foi elevilor să definească bullyingul și să precizeze modalități de combatere a acestuia.	foaia completată conform cerinței Completează fișele, discută pe tema dată în relație cu întrebarea: „cine sunt eu?”		
4.Realizarea feed-back-ului (5min)	Cere elevilor să scrie pe o foaie zece lucruri care sunt adevărate prin care să răspundă la întrebarea: Cine sunt eu?	Formulează răspunsurile, citesc apoi în fața tuturor ce au scris Participă activ la discuții	Conversația Observarea sistemică	individual și frontal
Evaluarea performanței (5min) Fixarea cunoștințelor (5 min)	Distribuie fiecărui elev câte un post-it pe care scrie o stare, un sentiment, le spune să țină secret numele cuvântului pe care l-au primit, să completeze pe o altă coală: trei elemente verbale, nonverbale, paraverbale ce reflectă starea, sentimentul numit, să descrie o situație în care au încercat sentimentul respectiv și să ierarhizeze cinci situații în ordinea impactului emoțional pe care îl au, în viziunea lor, de la 1 la 5, 1 fiind cel care are un grad mai mare de identificare cu trăirea evocată.	Elevii scriu pe foi răspunsurile, apoi citesc și împreună cu doamna dirigintă interpretează răspunsurile, desprind trăsăturile fiecărui coleg , așa cum se desprind din modul în care au organizat , ordonat , au ales situațiile oferite ca exemplu.		

Etapale lecției	Conținutul informațional al lecției		Strategia didactică	
	Cuvintele pe care le au copiii pe bilete sunt: frică, dezgust, plictiseală, respect, recunoștință, dragoste, mulțumire, uimire, fericire, îngrijorare, nerăbdare, interes, stânjenire, umilință, timiditate, încredere, neîncredere, judecare. Strânge fișele la sfârșit și le pune în portofoliul fiecărui elev.			
Tema pentru acasă (2 min)	Oferă elevilor tema pentru acasă: de a realiza o poveste cu un personaj care să semene cu ei, pe care să o atașeze data viitoare la portofoliul fiecăruia.	Își notează tema	Conversația	frontal
5. Concluzii (3min)	Se fac aprecieri despre aportul elevilor la desfășurarea activității, cheamă în față elevii care doresc să își observe portofoliul realizat și să împărtășească colegilor ceea ce e concludent despre ei înșiși, sensul desenului, motto-ul, ceea ce li se pare relevant. Păstrează portofoliile la dulapul clasei pentru a fi completate cu alte materiale pe parcursul anilor școlari care să contureze personalitatea, preocupările elevilor, care să asigure o mai bună cunoaștere, adaptare la nevoile, particularitățile fiecăruia.	Recepționează concluziile	Conversația	frontal și individual

ANEXĂ: POVESTEA CU TÂLC

sursa: <https://drumuricatretine.wordpress.com/2014/11/10/fereastra-sufletului/>

Fereastra sufletului

O pereche recent căsătorită s-a mutat într-un cartier foarte liniștit. În prima dimineață din noua casă, în timp ce își savurau cafeaua, femeia observă, privind pe fereastră, o vecină care își întindea cearceafurile în balcon.

– Ce cearșafuri murdare întinde vecina noastră pe balcon...! Cred că are nevoie de un detergent mai bun sau poate ar trebui s-o învăț să-și spele cearceafurile!

Soțul ei privi și rămase tăcut. Scena aceasta se repeta de fiecare dată când vecina întindea cearceafurile și rufele, în fiecare săptămână.

După o perioadă femeia rămase surprinsă văzând într-o zi că vecina sa întindea cearceafuri mult mai curate și îi spuse soțului ei:

– Privește bărbate, în sfârșit femeia asta a învățat și ea să spele rufele! O fi învățat-o o altă vecină?

Soțul ei îi răspunse:

– Nu draga mea, azi m-am trezit mai de dimineață și am spălat geamurile casei noastre!

Și în viață este tot așa! Totul depinde de curățenia ferestrei sufletului nostru, prin care observăm faptele. Înainte de a critica, potrivit ar fi să ne verificăm și să ne curățăm sufletul, pentru a putea vedea limpede. Atunci am vedea mai limpede curăția sufletească a celorlalți. Fără îndoială azi... te văd mult mai bine ca ieri!

Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. (Matei 6,22).